

# VAJNORSKÉ *novinky*

7-8/2022  
ročník XXVIII  
—  
nepredajné

Dvojmesačník občanov  
mestskej časti  
Bratislava-Vajnory



Vajnory  
oslávili  
dožinkami  
žatvu

Vo Vajnoroch  
bude dostupnejšia  
vlaková doprava

Talentovaný  
Vajnorák vyhral  
tender pre  
americkú armádu

# V čísle sa dočítate

Str. 3.	<b>Príhovor starostu</b>	Str. 19.	<b>Podakovanie riaditeľa ZŠ K. Brúderovej; Priateľstvo medzi základnými školami vo Vajnoroch</b>
Str. 4.	Sedembolestná pre dnešok; Vajnory sú čoraz zelenšie	Str. 20. – 21.	Čo hovorí kronika Prešporská obec Vajnory (12); Vajnorský ornament na oblečení slovenských olympionikov?
Str. 5.	<b>Vajnory oslávili žatvu pôsobivými dožinkami</b>	Str. 22.	<b>Ukončenie štúdia univerzity tretieho veku vo Vajnoroch; Krásne životné jubileá</b>
Str. 6. – 7.	Vajnorskí poslanci hodnotia volebné obdobie	Str. 23.	Vínohradnícky spolok Vajnory – riešime aj revitalizáciu územia vo vinohradoch
Str. 8. – 10.	<b>Rozhovor so starostom Vajnora Michalom Vlčekom: Chcem, aby Vajnory mali charakter „Dedina v meste“ aj za života našich detí a nestratili ho</b>	Str. 24. – 26.	<b>Rozhovor s mladým vedcom a výskumníkom v oblasti elektroniky Jakubom Nagyom</b>
Str. 11.	Vo Vajnoroch bude dostupnejšia vlaková doprava	Str. 27.	Počiatky a pôsobnosť nášho dychového orchestra (13)
Str. 12. – 13.	<b>Ako vznikali písmenká nápisu VAJNORY; Ospravedlnenie; Pieskovisko na ihrisku na Koniarkovej je zatienené</b>	Str. 28. – 29.	<b>Osudové spojenie osvietenej osobnosti Ferdiša Jurigu s Vajnormi (2)</b>
Str. 14.	Uvítanie detí do života; Vyhodnotenie participatívneho rozpočtu za rok 2022	Str. 30. – 31.	Život FK Vajnory
Str. 15.	<b>Vo Vajnoroch sme veľkolepo otvorili Kultúrne leto; Vína v parku</b>	Str. 32. – 33.	<b>Vajnorské futbalové legendy Lubomír Krištofič alias „Kaper“</b>
Str. 16.	Ako veda k nám do vinice zabľúdila; Vajnorské malé knižnice opäť v plnej zostave	Str. 34.	Pozvánka na schôdzu PS Vajnory; Seniori, pozor!!!
Str. 17.	<b>Výlet seniorov do viníc k susedom do Rakúska Vajnorské zvyky a kroje zaujali aj v Kittsee</b>	Str. 35.	<b>Pozývame vás</b>
Str. 18.	Čo sme zažili v škole v prírode; Na Deň otcov nebola núdza o zábavu	Str. 36.	Vajnory ožili dožinkami

## CENNÍK INZERIE

ROZMERY		CENA V EUR	
		bez DPH	s DPH
a)	1 strana: 21 × 29,7 cm	440,00	528,00
b)	1/2 strany: 13 × 19 cm	260,00	312,00
c)	1/4 strany: 9 × 13 cm	140,00	168,00
d)	1/8 strany: 6 × 9 cm	90,00	108,00
e)	1/16 strany: 4,5 × 6 cm	60,00	72,00
f)	cena plošného inzerátu atypických rozmerov (za 1 cm <sup>2</sup> )	1,40	1,68
g)	Komerčná riadková inzercia (predám, kúpim, služba a pod.) za 1 slovo (tel. číslo = 1 slovo)	0,75	0,90
<b>Politická inzercia:</b> 1,5 násobok ceny bežnej inzercie vo Vajnorských novinkách			
<b>Zľavy:</b> Pri opakovanom uverejnení inzerátu 3 až 4 krát za sebou: zľava 10 %; 5 a viackrát za sebou = zľava 20 %			

## ZBAVTE SA STARÝCH SPOTREBIČOV EKOLOGICKY A ZDARMA!

Vašu starú práčku, chladničku, mikrovlnku alebo iný spotrebič zo skupiny bielej techniky vám zadarmo vyzdvihneme priamo z vašej adresy a odvezieme na ekologickú recykláciu. **Navštívte [www.zberelektroopadu.sk](http://www.zberelektroopadu.sk) a objednajte si bezplatný odvoz starého spotrebiča priamo z vašej adresy.**

## DÔLEŽITÉ KONTAKTY

**Hlásenie porúch BVS:** 0800 121 333  
**Hlásenie porúch ZSE:** 0800 111 567  
**Hlásenie porúch VO:** 02/63 81 01 51  
**Hasičská služba:** 150, 112, **Záchranná služba:** 155, 112  
**Mestská polícia:** 159, **Havarijná služba:** 0123  
**OLO:** 02/50 11 01 11

## MIESTNY ÚRAD

Mestská časť Bratislava-Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava  
**Tel. číslo do digitálnej ústredne:** 0850 24 25 24  
**e-mailová adresa:** vajnory@vajnory.sk



## VAJNORSKÉ NOVINKY

**e-mail:** redakcia@vajnory.sk  
**Internetová adresa:**  
[www.vajnory.sk](http://www.vajnory.sk)

Dvojmesačník obyvateľov mestskej časti Bratislava-Vajnory. Vydáva Vajnorská podporná spoločnosť, sídlo: Pod lipami 2, 831 07 Bratislava, IČO: 00 304 565. ISSN 1339-0201. **Registračné číslo:** EV 3049/09. **Redakcia:** MÚ Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava. **Náklad:** 2 200 výtlačkov. **Nepredajné.** Uzávierka 22. 8. 2022, Vydanie 30. 8. 2022, číslo 7 – 8/2022, ročník XXVIII. **Číslo zostavil:** PhDr. Stanislav Bachleda. **Redakčná rada:** predsedníčka Ing. Soňa Molnárová, členovia: Marek Grebečí, Ing. Václav Fekete, Jozef Šimonovič, Martin Maňko **Jazyková úprava:** Mgr. Jela Lukyová **Tlač:** KASICO, a. s., Hagarova 9, 831 51 Bratislava **Inzeráty:** redakcia@vajnory.sk. Vydavateľ nezodpovedá za obsah inzerátov. Redakcia nevracia nevyžiadané rukopisy a fotografie. Za obsah jednotlivých príspevkov zodpovedajú v plnom rozsahu autori. Názory autorov a redakcie nemusia byť totožné.

# Milí Vajnoráci,

začal sa nový školský rok, na ktorý sme vo Vajnoroch pripravení po všetkých stránkach. Dva predchádzajúce boli poznamenané pandemiou, žiaci celé mesiace neboli v škole, zúčastňovali sa výučby len dištančne. Tentoraz to už bude, pevne verím, minulosťou a deti si zaslúžia skutočne plnohodnotný školský rok, aký sme zažívali aj my. Stretávať sa so svojimi rovesníkmi, získavať vedomosti od svojich učiteliek a učiteľov.

Vo Vajnoroch bude v rámci školského roka 2022/2023 dokončená moderná prístavba Základnej školy Kataríny Brúderovej. Ide o jednu z najväčších investícií v histórii mestskej časti v hodnote 2,9 milióna eur. Z týždňa na týždeň môžeme na vlastné oči vidieť ako prístavba vyrastá. Po jej dokončení vznikne pre deti z Vajnora 200 nových miest, pribudne aj nová jedáleň s kapacitou 108 miest pre deti, nová telocvičňa a tiež nová vstupná hala. Mestská časť získala prostriedky aj na vybudovanie nového školského areálu, ktorého súčasťou bude multifunkčné ihrisko, bežecká dráha, wor-koutové ihrisko a dve vonkajšie učebne.

Najdôležitejší zo všetkého je však osobný ľudský vklad, ktorý sa dostáva žiakom zo strany učiteliek a učiteľov. Ich práca je neoceniteľná, a to, aká nenahraditeľná a aká náročná je, sme všetci rodičia pocítili najmä počas lockdownov, kedy sme sa deťom museli venovať doma. Osobne poznám množstvo príbehov našich pedagógov a viem, že na našich školách ich drží len láska k ich poslaniu vzdelávať a chuť pracovať s deťmi. Veľmi jednoducho by si v podmienkach Bratislavy našli prácu v iných odvetviach a s iným ohodnotením. A preto, že aj napriek tomu ostávajú v školstve a venujú sa našim deťom a ich budúcnosti, musí im od nás všetkých patriť nekonečná vďaka a úcta.

Vo Vajnoroch sa snažíme vytvoriť čo najlepšie materiálne podmienky pre učiteľov, ktorí vzdelávajú deti na našej základnej škole. Novinkou je, že im poskytneme dva nájomné byty, aby sme im vytvorili vhodné sociálne podmienky aj takýmto spôsobom. No potrebujeme, aby sa k tomu pridali aj štát, lebo, ako som už uviedol, najmä v Bratislave bude školstvo ťažko konkurovať komerčným firmám ponúkajúcim lepšie platy ako tie, ktoré sú aktuálne tabuľkovo nastavené v školstve.

Pri príležitosti začiatku školského roka je dôležité zamyslieť sa aj nad hodnotou vzdelania ako takého, lebo akoby sme naň v tejto uponáhľanej dobe pomaly zabúdali. Informácie, aj tie neoverené, sa ľahko dajú nájsť na internete. Na sociálnych sieťach alebo v blogoch môže ktokoľvek čokoľvek vyhlásiť za pravdu bez ohľadu na to, či ide o skutočnosť alebo nie. A toto by tiež malo byť



v súčasnosti dôležitou úlohou nášho školstva, naučiť mladých ľudí pracovať s informáciami, viesť ich ku skutočným hlbokým vedomostiam, nielen k tým povrchným.

Ešte pred pár rokmi sme považovali za samozrejmosť, že vedomosti sa získavajú dlhodobým vzdelávaním, výskumom, štúdiom a odovzdávaním toho, čo vieme mladým generáciám ponúknuť. Že tie skutočné znalosti nezískame napríklad za niekoľko sekúnd zadaním slova alebo vety do internetového vyhľadávacieho alebo sledovaním príspevkov, videí a fotiek, ktoré sa na nás na sociálnych sieťach v dnešnej dobe sypú zo všetkých strán.

Sú v živote veľmi dôležité hodnoty, a vzdelávanie je jednou z nich, pri ktorých sa musíme vrátiť k základom. Aby veci dávali zmysel, aby vzdelávanie bolo o reálnych veciach a ťažko získaných vedeckých poznatkoch a skúsenostiach, o ktorých, samozrejme, debatujeme a diskutujeme, ale na základe skutočných a preukázaných faktov.

Želám teda deťom a ich rodičom úspešný štart do nového školského roka, aby úspešne a poctivo získali vedomosti, ktoré budú neskôr môcť uplatniť vo svojich životoch. Aby celý rok mohli vo vzdelávaní pokračovať už naozaj nerušené. A verím, že naše deti budú okrem štúdia na škole rozvíjať aj kamarátske vzťahy s množstvom nezabudnuteľných zážitkov, na ktoré budú v živote spomínať.

**Michal Vlček, starosta**



## Sedembolestná pre dnešok

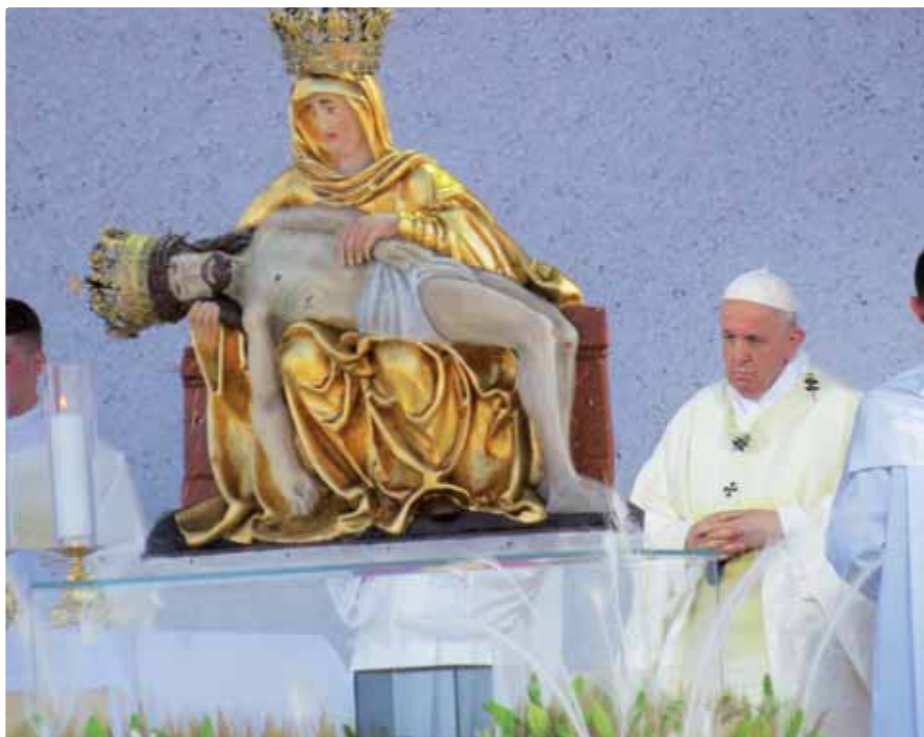
**Text:** Jozef Kováčik, farár  
**Snámka:** archív

**V prípade úcty k Sedembolestnej Panne Márii si naši predkovia všimli podobnosť jednotlivých bolestí Božej Matky a ich prežívanie vo chvíľach života bežného človeka. Aj oni museli utekať pred vojnami alebo hľadať si prácu, aby uživilí svoje rodiny.**

Ešte pred niekoľkými rokmi sa mohlo zdať, že je to niečo, čo patrí do dejín. Že je to niečo, čo sa už predsa nemôže v civilizovaných krajinách opakovať. A tak možno mnohí aj blahosklonne umiestnili tradíciu a úctu k Sedembolestnej Panne Márii niekam do vitrín múzeí.

Dnes sa však opätovne vyrovnávame s otázkami vojny, ktorá je geograficky veľmi blízko, otázkami budúcnosti spojenými s ekonomickou neistotou či inými bolestami na tieto ťažkosti naviazanými.

Svätá rodina utekala pred Herodesom do Egypta. Do krajiny, ktorej reč nepoznali, v ktorej nemali prácu ani príbuzných. Boh dopustí, ale neopustí. Bola to skúsenosť, ktorá im iste pomohla vidieť mnohé veci inými očami. Čas núteného vystaňovania a ekonomickej neistoty pominul



a oni sa vrátili domov do Nazareta, kde prežili pokojné obdobie radosti v rodine a vo vzťahoch s ostatnými.

Slávnosť Sedembolestnej Panny Márie, patrónky vajnorského kostola, sa nám

teda z novej perspektívy a skúsenosti, ktorú prežívame, môže stať veľmi aktuálnou a obohacujúcou. Preto je dobré, že nám ju predkovia zanechali ako orientačnú značku na ceste k Bohu.

## Vajnory sú čoraz zelenšie

**Text:** redakcia

**V horúcich letných mesiacoch zohráva zeleň v mestách a obciach nezastupiteľnú úlohu. Zadržáva vlhkosť, chráni pred slnkom a teplom a zároveň robí naše verejné priestranstvá krajšími. Za uplynulé roky bolo na verejných priestranstvách našej mestskej časti vysadených 74 nových stromov. Tento rok na Roľníckej ulici pribudlo 30 líp a platanov, o ktoré miestny úrad požiadala magistrát v rámci akcie 10 tisíc stromov.**

V prípade ďalšej zelene, okrem stromov sa len v tomto roku podarilo vo Vajnoroch vysadiť 116 muškátov, 80 kosatcov, 105 trvaliek a 6 kríkov. Veľké množstvá kvetov sa vysadili aj v predchádzajúcich rokoch. Už na jar mohli oby-



vatelia a návštevníci Vajnor vidieť krásne rozkvitnuté tulipánové záhony, neskôr na stĺpoch verejného osvetlenia pribudli muškáty.

V našej mestskej časti sme zrevitalizovali kruhový objazd a založili štyri nové kveti-

nové záhony. Vysadili sme kvetinovú lúku ako záhon pre včielky a Park pod lipami skrášluje živý vianočný stromček. Týmto to, samozrejme, nekončí. Ďalšia bohatá výsadba nás ešte čaká.

## Slávnostný veniec vytvorili vajnorskí nadšenci zo šiestich tisícov kláskov Vajnory oslávili žatvu pôsobivými dožinkami

**Text:** redakcia  
**Snámky:** Patrik Sibyla

**V sobotu 20. augusta sa Bratislava-Vajnoroch uskutočnil 17. ročník najvýznamnejšieho kultúrno-spoločenského podujatia v našej mestskej časti, ktoré je tradičnou oslavou ukončenia žatvy, Vajnorské dožinky. Ich súčasťou bolo aj odovzdanie dožinkového venca, ktorý tento rok tvorilo až šesťtisíc kláskov.**

„Som nesmierne hrdý, že sa nám vo Vajnoroch darí udržiavať tradíciu dožínok s obrovskou pomocou členov Vajnorského okrásľovacieho spolku, Vajnorskej dychovky, Podobanky z Vajnora a mnohých ďalších. Moja vďaka patrí všetkým, bez ktorých by naše dožinky nemohli byť“, povedal starosta mestskej časti Bratislava-Vajnory Michal Vlček.

Súčasťou akcie bol aj veľký alegorický sprievod, ktorý sa presúval ulicami Vajnora a zúčastnili sa na ňom primátor Bratislavy Matúš Vallo, poslankyňa NR SR Anna Zemanová a ďalší vzácní hostia. Tvorili ho aj dobrovoľníci z mnohých vajnorských spolkov a združení, ako je Podobanka, Vajnorský okrásľovacie spolok, Via



Vitis, Vajnorský vinohradnícky spolok, poľovníci, pozemkové spoločenstvo, skauti, futbalisti, hádzanári, seniori, zástupcovia Červeného kríža, miestneho poľnohospodárskeho družstva a ďalšie spolky i jednotlivci, ktorí prispievajú k tomu, že Vajnory si zachovávajú svoj charakter dediny v meste.

„Za posledné roky, počas ktorých sa Vajnorské dožinky konali, sa etablovali na vyhládané spoločenské podujatie nielen v rámci Bratislavy. Jedinečný charakter mestskej časti Vajnory ako dediny v meste, jej originálnej kultúry, ľudových a folklórnych tradícií sa stelesňuje práve v tejto pre hlavné mesto unikátnej udalosti, lákajúcej návštevníkov všetkých vekových kategórií. Som rád, že sme sa po pandemickej prestávke znova stretli bez obmedzení a na akciu dostávam len pozitívne odozvy. Teším sa, že v susedskej atmosfére sa dobre cítia nielen domáci, ale aj naši vzácní hostia“, hovorí starosta Vajnora Michal Vlček.

Na Vajnorských dožinkách nechýbali ani remeselníci so svojimi výrobkami a stánkový predaj s ponukou regionálnych a iných špeciálností. Podujatie uzavreli Vajnorská dychová hudba, skupiny Vidiek, Hex a DJ Vix.

Bratislavská mestská časť Vajnory bude aj naďalej pokračovať v pripomínaní a udržiavaní tradícií svojich predkov. Vajnory sú tak dedinou plnou folklórnych a ľudových tradícií priamo v hlavnom meste, čo je iste jedinečným javom aj v európskych rozmeroch.



# Vajnorskí poslanci hodnotia volebné obdobie

Poslanci Miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava-Vajnory odpovedali na otázku Vajnorských noviniek „Čo sa Vám za uplynulé obdobie vo Vajnoroch podarilo?“



## MONIKA DEBNÁROVÁ

Mojou prioritou je zlepšovanie dopravy. Na môj podnet sa podarilo zaviesť BUS pruhy na nadjazde, zvýšiť intervaly 65ky, osadiť informačnú tabuľu pri pošte. Čakajú nás aj nové prístrešky. K električke som dala z PP vypracovať dopravný prieskum a teraz STU pracuje na preverovaní technického riešenia trás pre zokruhovanie nášho územia s Račou a Zlatými pieskami s cieľom dostať úz. rezervu do ZaD UP.

Z mestského rozpočtu sme odsúhlasili 45-tisíc eur na pumptrackovú dráhu a 85-tisíc eur na novú ľadovú plochu. Ďalších 40-tisíc z PP išlo na opravu chodníka pri škôlke a na chodník na Ulici K. Brúderovej. Presadzovala som vybudovanie vodovodu na ulici Za humnami a postupne sa darí dobudovávať aj kanalizáciu. Podarilo sa mi dosiahnuť dvojtýždňovú frekvenciu odvozu triedeného odpadu. Bude doplnené aj verejné osvetlenie na Prijazdnú ulicu.

Počas roka pracujem aj na projektoch pre ľudí. Financie a dobrovoľníkov získavam z grantov a dotácií. V spolupráci so seniormi z Jednoty dôchodcov sa podarilo v Rakús parku postaviť petangové ihrisko a s rodičmi zo Šinkovského vybudovať nové detské ihrisko. V novembri sa dočkáme aj oficiálneho otvorenia Rodinného centra. Na Sprinzlovom majeri sme zorganizovali niekoľkých revitalizačných brigád a vysadili 660 nových stromov. Na môj podnet sa pracuje aj na zámene pozemkov pod futbalovým ihriskom.

Za účelom pravidelného zverejňovania informácií s prepojením na moju prácu a Vajnory som zriadila webovú stránku [www.monikadebnarova.sk](http://www.monikadebnarova.sk).



## VÁCLAV FEKETE

Na začiatku volebného obdobia som si stanovil určité priority. Keďže ma trápila hlavne slabá činnosť v strategických rozhodnutiach spadajúcich pod stavebnú komisiu a v konečnom dôsledku i pod MČ v predchádzajúcich volebných obdobiach, svoju hlavnú pozornosť som upriamil sem. Takže som pripomienkoval všetky magistrátom a našou MČ navrhované zmeny a doplnky územného plánu. Mrzí ma najmä to, že vedeniu Vajnora sa nepodarilo pretlačiť dôležité a nevyhnutne potrebné zmeny v lokalite Nemecká dolina – Koncové. Ide o zmenu ornej pôdy na bytovú výstavbu a zmenu trasovania obchvatu cez toto územie. Pripomienkoval som osobne a tiež v rámci komisie koncepčné materiály – Generel vodných tokov a protipovodňovej ochrany, zadanie Urbanistickej štúdie viníc, návrh ÚP zóny Priechne a iné.

Tiež som dával pripomienky na zlepšenie projektov pre získanie grantov na rozličnú investičnú výstavbu. V princípe som zastával výstavby, ktoré boli navrhované v značnej miere na súkromných pozemkoch, bez ich vykúpenia. Zároveň som intenzívne pracoval na zmluvách o prenájme pozemkov pod nové športoviská, aby zmluvy boli výhodné pre obidve strany. Všetky predkladateľné materiály som precízne preštedoval a podával návrhy na ich zlepšenie.

## SOŇA MOLNÁROVÁ

Do tohto volebného obdobia som vstupovala so skupinou nezávislých kandidátov na poslancov a podporovali sme Michala Vlčka, kandidáta na starostu. Naším mottom bol slogan „Záleží nám na budúcnosti Vajnora“. Napriek sťaženej spoločenskej situácii sa nám veľkú časť nášho volebného programu podarilo splniť. Uspeli sme v rozšírení



## KATARÍNA POKRIVČÁKOVÁ

Uplynulé volebné obdobie hodnotím ako jedno z najnáročnejších. Ocitli sme sa v situácii, ktorú sme doteraz nezažili, bola veľmi nepredvídateľná aj z pohľadu vývo-

ja financií a rozpočtu. Samosprávy čelili novým situáciám a povinnostiam ako testovanie obyvateľov či zabezpečenie očkovania. Mestskej časti sa podarilo s týmito výzvami vyrovnať, z môjho pohľadu, veľmi úspešne. Úverové zaťaženie samosprávy naďalej klesalo, čo vytvára možnosti investovania do ďalšieho rozvoja. Mestská časť dokázala bez problémov zabezpečiť svoj chod. Aj vďaka prostriedkom získaných z fondov sa začala rekonštrukcia ľudového domu a budovanie prístavby základnej školy, ktorá je nevyhnutnosťou. Kultúra a šport dostali počas uplynulých dvoch rokov kvôli obmedzeniam zabráť asi najviac. Vajnory naďalej podporovali naše spolky, športové kluby a združenia, ktoré museli výrazne obmedziť svoju činnosť. Chcem veľmi pekne poďakovať všetkým kolegom poslancom, zamestnancom, členom komisií, ako aj všetkým spolkom, klubom, združeniam a obyvateľom za ich prácu, názory a prínos pre našu mestskú časť. Nadchádzajúce obdobie bude takisto veľmi náročné, preto verím, že všetci spoja svoje sily, aby sme ho úspešne zvládli.



## STANISLAV UHLÁR

Otázku by som skôr očakával s malým „v“ v slovíčku „Vám“, lebo nevnímam to, čo sa „podarilo“ ako môj osobný úspech, ale ako úspech celého kolégia všetkých poslancov spolu s pánom starostom, členov komisií, pracovníkov miestneho úradu, ako aj ostatných občanov, ktorí sa na veciach, „čo sa podarilo“, podieľali, a preto myslím, že nie je potrebné ich taxatívne vymenovávať, lebo ľudia o nich vedia, aj keď nie všetky vidia. Radšej by som chcel tento priestor využiť na to, aby som sa všetkým poďakoval za veci, ktoré sa „nám“ podarilo. Osobitne by som chcel poďakovať členom komisie, ktorej som zatiaľ /momentálne/ predsedom, že počas celého tohto volebného obdobia zodpovedne, odborne a aktívne pristupovali k bodom rokovania, a tak mohli byť stanoviská komisie dobrým základom pre ďalšie rozhodnutia v MČ.

Takže myslím, že aj napriek niekedy búrlivým poslancovým diskusiám sa „nám“ podarilo“ hlavne korektné spolupracovať, a tak

naplniť niektoré spoločné ciele pre Vajnory a zároveň pripraviť naozaj dobré „pole“ pre zatiaľ nenaplnené ciele pre nasledujúce roky.



## RÓBERT VAJDA

Dlhé roky som zabezpečoval chod a rozvoj futbalového klubu a v mojom pracovnom živote sa dlhé roky zaoberám životným prostredím, ktoré tvorí významnú časť komunálnej politiky. Svojimi skúsenosťami v tejto oblasti pomáham našej mestskej časti hlavne v oblasti odpadového hospodárstva, preto podporujem projekty rozvoja našej mestskej časti, ktoré sú pre našich občanov prínosom.

Mnohí Vajnoráci vedia, že som manželom riaditeľky našej materskej školy a je pre mňa prirodzené byť jej nápomocný vo svojom voľnom čase pri zveľaďovaní prostredia MŠ.



## MARIÁN ZEMAN

Mojou hlavnou oblasťou pôsobnosti, s ktorou som kandidoval do volieb v súčasnom volebnom období, bol šport. Ako bývalý profesionálny futbalista som chcel byť prínosom pre vajnorský futbal aj tým, že som vo výkonnom výbore FK Vajnory.

Okrem čiastkových vecí týkajúcich sa prvého futbalu sa nám podarilo dosiahnuť, že futbalom sa efektívne darí pracovať s mládežou. Môžeme sa tiež pochváliť, že vajnorský futbal môže svojou základnou konkurovať aj v celoslovenskom rozmere. Je úspechom, že sa nám podarilo prepojiť spoluprácu na linke mestská – časť – starosta – vedenie futbalu a vďaka tejto syn-

chronizácii sa nám darí výsledky dosahovať. Najväčšou výzvou, ktorej sme čelili a čelíme, je vysporiadanie pozemkov pod futbalovým ihriskom. Napriek tomu, že to ešte nie je ukončené, predpokladám, že spomenutou spolupracou sme vyvinuli natoľko silný tlak, aby bolo vysporiadanie pozemkov úspešné. Okrem toho sa nám v spolupráci s Bratislavským samosprávnym krajom rysuje kooperácia so Strednou odbornou školou hotelových služieb a obchodu Na pántoch s možnosťou rozšíriť na tejto škole futbalové zázemie pre vajnorských futbalistov.



## MATEJ ZEMAN

Moju činnosť v zastupiteľstve Vajnora vnímam v prvom rade ako službu verejnosti. Existenciu zdravej demokratickej súťaže a konštruktívnej diskusie v zastupiteľstve považujem za nevyhnutný faktor pri hľadaní tých najlepších riešení pre našu „dedinu v meste“. Za splnený teda považujem hlavný cieľ – prinavrátiť do zastupiteľstva aj kritický pohľad na fungovanie úradu a zastupiteľstva, ktorý v posledných obdobiach prakticky neexistoval. V rámci poradných grémii a zastupiteľstva som sa zúčastnil desiatok diskusií k veciam verejným, aktívne pripomienkoval legislatívne návrhy z hlavného mesta, návrhy našich lokálnych VZN i zmlúv, či už išlo o parkovaciu politiku, zber komunálneho odpadu alebo mnohé iné. Viaceré návrhy boli aj na základe mojich pripomienok doplnené, pozmenené či stiahnuté z rokovania – napríklad návrh nevhodnej „lesoparkovej“ úpravy Parku pod lipami.

Teší ma, že sa podarilo oživiť záujem o lokálne vinohradníctvo a prispieť k záchrane opustených vinohradov. V rámci komisií a zastupiteľstva som zároveň podporil každý dobrý projekt či návrh z dielne miestneho úradu, ktorých ďalšia realizácia je v gescii starostu. Príklad – už rozbehnutá prístavba základnej školy.

Kritiky k práci úradu však zostáva stále veľa – len ako príklad uvediem, že ani za posledné 4 roky naša mestská časť napriek opakovaným výzvam nedosiahla žiadny merateľný pokrok vo veci zapracovania územnej rezervy pre električkovú trať do Vajnora.

# Rozhovor so starostom Vajnor Michalom Vlčekom Chcem, aby Vajnory mali charakter „Dedina v meste“ aj za života našich detí a nestratili ho

Text: redakcia  
Snámky: archív

**Michal Vlček je starostom mestskej časti Bratislava-Vajnory od roku 2018. V rozhovore hodnotí uplynulé volebné obdobie poznamenané dvomi rokmi pandémie, vojnou na Ukrajine, rastom cien energií a ďalších komodít a z toho vyplývajúcimi ekonomickými ťažkosťami, ktoré doľahli na väčšinu sveta a musia sa s nimi vyrovnávať aj samosprávy v Bratislave a na Slovensku. Starosta hovorí o tom, čo sa z jeho pohľadu v mestskej časti podarilo, ale aj to, čo sa nepodarilo a čo bude potrebné ešte dokončiť. Za najdôležitejšie zo všetkého však považuje, aby sa zachoval doterajší charakter Vajnor ako dediny v meste.**



➤ **Začína sa nový školský rok, skončili sa prázdniny a letné obdobie, ako ste ho strávili?**

Napriek mnohým pracovným povinnostiam, ktoré neustávali ani počas prázdnin, som sa leto snažil stráviť aj so svojimi najbližšími. S manželkou a deťmi radi chodíme po Slovensku a spoznávame nové miesta. Často trávim veľa hodín v práci, ale to si môžem dovoliť len vďaka tomu, že starostlivosť o deti a domácnosť plne zabezpečuje moja manželka. Cez leto som im to chcel aspoň trochu vynahradiť, preto sme niekoľko dní strávili na Kubínskej holi na Orave. Je to krásna časť Slovenska, ktorú sme si obľúbili a často tam chodievame. Tiež sme navštívili Krahule pri Kremnici, kde ma starosta obce pozval na akciu Krahulský kotlík. A u nás vo Vajnoroch je napriek každodennej práci letné obdobie charakteristické tým, že sa tu koná množstvo krásnych kultúrnych podujatí, medzi ktorými jednoznačne dominujú Vajnorské dožinky, ktoré sme si spoločne užili pred pár dňami.

➤ **Vráťme sa teda k práci a k Vaším pracovným povinnostiam. Starostom ste sa stali prvýkrát pred štyrmi rokmi. Aký plán ste považovali za najdôležitejší v tej dobe, keď ste sa ujali funkcie vo Vajnoroch?**

Jednoznačne to, aby sme udržali doterajší charakter Vajnor. Aby sa rozvíjali tak ako doteraz – ako dedina v meste. Veľmi dobre viem, že ľudia tu radi žijú preto, lebo máme unikátny charakter. Že na jednej strane sme súčasťou Bratislavy ako hlavného mesta, ale na strane druhej pripomíname pokojnú dedinu s dedinským spôsobom života. Tento benefit si vážia aj noví obyvatelia, ktorí sa do Vajnor chcú prisťahovať a nikto tu nechce žiadnu neregulovanú živelnú výstavbu, ako vidíme v mnohých satelitoch Bratislavy, ktoré svoj doterajší charakter, ak ho aj niekedy mali, nadobro stratili. Pred poslednými voľbami som sa veľakrát stal terčom útokov, že keď sa stanem starostom, bude tu megalomanská výstavba a Vajnory prevažujú developeri. Dnes už každý môže na vlastné oči vidieť, že opak je pravdou. Tie kvičie hlasy, čo to predpovedali, dnes stratili hlasivky, lebo sa reálne nemajú o čo oprieť a sami zistili, že išlo o ničím nepodložené a prázdne stráženie. Som rád, že sme stále dedinou v meste a urobím vždy všetko pre to, aby sme ňou zostali. Chcem, aby boli Vajnory presne takýmto aj za života našich detí.

➤ **Z laického pohľadu môžeme sledovať ako vo Vajnoroch každým dňom rastie**

**prístavba školy. Ktoré ďalšie nosné projekty sa podarili?**

Máte pravdu, prístavba Základnej školy Kataríny Brúderovej utešene rastie. Je to vôbec najväčšia investícia v histórii našej mestskej časti v hodnote 2,9 milióna eur v celkovom rozpočte. Naštartovali sme však aj ďalšie veľké projekty, no i množstvo drobnejších vecí, ktoré skvalitnia život ľudí a ich bezpečnosť. Za všetky spomeniem osvetlené priečochy pre chodcov, nové retardéry na cestách, množstvo zelene, starostlivosť o priestory pre mamičky s deťmi. Vajnory ale veľmi trápí najmä doprava z okolitých obcí, keďže sme takpovediac tranzitnou zónou.

➤ **Čo vie samospráva vo Vajnoroch v tejto oblasti urobiť?**

V zmysle rozdelenia kompetencií v tom nie sme sami. K tomu, aby sme dopravu úspešne riešili, je potrebná súčinnosť štátu, magistrátu hlavného mesta aj samosprávneho kraja, s ktorými veci týkajúce sa dopravy kooperatívne riešime. V koordinácii so susednou mestskou časťou Rača sme napríklad pripravili všetky potrebné náležitosti, aby mohla začať výstavba cyklotrasy Rybníčná, ktorá spojí centrum Vaj-

nor s časťou Rybníčná a mestskou časťou Rača. Chceme ďalej posunúť zámer využívania vlakovej dopravy. Podarilo sa nám dotiahnuť k úspešnému štartu projekt integrovaného parkoviska pred železničnou stanicou. Vajnoráci sa budú môcť tešiť na tento integrovaný bod a lepšiu dostupnosť na vlakovú stanicu, či už vlastným autom s možnosťou parkovania alebo MHD v spolupráci s dopravným podnikom.

➤ **Doprava si však vyžaduje systémové opatrenia, majú v nich Vajnory jasno?**

Doprava je problémom aj preto, že napriek živelnému rozvoju susedných obcí my sa snažíme zachovať si svoj ráz, o ktorom som už hovoril, ale dopady stavebného boomu v okolí znášame bez ohľadu na to, či sa nám to páči alebo nie. Stále sme tranzitnou dedinou, a veľmi tým trpíme. Kvôli rozvoju satelitného bývania v okolitých obciach a potrebe riešenia dopravy vo Vajnoroch sme sa pred pár dňami obrátili na ministra dopravy a výstavby Andreja Doležala. Upozornil som ho, že tranzitná doprava z Chorvátskeho Grobu a okolitých obcí už teraz zásadným spôsobom zahľucuje kapacitu Roľníckej ulice, kadiaľ prebieha tranzit, a negatívne tak vplýva na kvalitu života v pamiatkovej zóne Vajnor. Treba si uvedomiť, že ďalšie plánované desaťtisíce ľudí v našom susedstve a ich presun do centra Bratislavy po doterajších komunikáciách by malo za následok totálny kolaps dopravy. Neuralgickým bodom je, samozrejme, nedokončená križovatka D1/D4. Ale aj v prípade dokončenia spomenutej diaľničnej križovatky budeme potrebovať riešiť dopravu z Chorvátskeho Grobu smerom na Raču a Nové Mesto a tu by bola zásadnou pomocou výstavba severného obchvatu. Riešením je vybudovanie veľkokapacitnej dopravy s širším prepojením na satelitné obce Bratislavy.

➤ **Tohtoročné horúce a suché leto nám akoby pripomenulo aké je životné prostredie dôležité. Venovali ste sa tejto oblasti dostatočne počas uplynulých rokov?**

K oblasti životného prostredia sme sa snažili pristupovať systematicky. Zaviedli sme pozíciu krajinného architekta, ktorý sa komplexne stará o zeleň v mestskej časti. Je ním šikovný mladý architekt, Daniel Lapšanský. Aj jeho zásluhou vidíte krásne rozkvitnuté záhony, muškáty, jedinečný kruhový objazd, ktorý nám závidí celé okolie, i množstvo ďalších vecí, ktoré potešia každé oko. Uvedomujeme si dôležitosť stromov, majú nielen estetickú, ale hlavne ekologickú funkciu. V horúcich letách, akým bolo aj tohtoročné, prispievajú k zmierňovaniu horúčav. Za dôležité považujeme aj zadržiavanie vody, preto sme uskutočnili viaceré vodozadržné opatrenia, ako napríklad dažďové záhradky.

➤ **Čo sa týka spomenutých stromov, máte aj nejaké konkrétne počty?**

Vysadili sme presne 74 stromov, z toho tento rok pribudlo celkovo 30 nových líp a platanov na Roľníckej ulici, o ktoré sme požiadali magistrát v akcii 10-tisíc stromov. Ak môžem ešte spomenúť konkrétne čísla, okrem týchto stromov vyrástlo 70-tisíc tulipánov, založili sme štyri nové kvetinové záhony, vysadili sme kvetinovú lúku ako záhon pre včeličky. V Parku pod lipami máme živý vianočný stromček. Týmto sa to, samozrejme, nekončí, čaká nás ešte ďalšia bohatá výsadba, napríklad aj prostredníctvom nového projektu Strom do domu. Zeleň považujem za nesmierne dôležitú a treba jej venovať náležitú pozornosť.

➤ **Dva roky nás paralyzovala pandémia COVID-19 a okrem iného sa ukázalo, aký je pre človeka dôležitý šport a zdravie. Čo urobila mestská časť v tomto smere?**

Snažili sme sa v prvom rade rozvíjať športový areál Alviano. Podarilo sa nám v tejto lokalite vysporiadať pozemky, a tým sme umožnili komplexný rozvoj územia a športových aktivít. Výsledkom je zrealizované pumptrackové ihrisko, deti už dnes môžu vidieť budúce skateparkové ihrisko. Hlavným zámerom na Alviane je pre nás však vybudovanie multifunkčnej haly, ktorá vytvorí zázemie hlavne pre hádzanárov i ďalšie športy a vytvorí vhodný priestor na športovanie aj pre žiakov základnej školy.

➤ **Keď hovoríme o cove, okrem spomenutého školstva a dôležitosti rozvoja športu je veľkou témou zdravotníctvo a sociálna oblasť, pohli sa nejakou veci aj v tejto oblasti? Čo samospráva robila v čase pandémie, aby uľahčila život obyvateľom mestskej časti?**



Na kontrolnom dni na prístavbe základnej školy

Ľudia museli v rámci pandémie na základe rozhodnutia štátu znášať rôzne obmedzenia a v rámci pomoci ľuďom vo Vajnoroch a ochrany zdravia sme sa snažili pomáhať aj nad rámec našich povinností. Aby mali ľudia väčší komfort a mohli sa otestovať takpovediac za domom, zriadili sme testovacie miesta, a keďže potvrdenie o testovaní sme v tej dobe potrebovali aj na cestu do práce, využívalo sa naplno. Neskôr sme priamo v mestskej časti zabezpečili aj očkovačie centrum. Zvlášť sme mysleli na seniorov, keďže sú najzraniteľnejšou skupinou, a tým nad 70 rokov sme poskytli do schránky vitamínové balíčky obsahujúce vitamín D, vitamín C, selén a zinok. Úprimne ma potešilo, že sme od našich seniorov dostali množstvo ďakovných listov. Avšak veľmi ma mrzí, že kvôli pandémie sme sa so seniormi vzhľadom na ich bezpečnosť nemohli osobne stretávať.

➤ **Ako vyzerá výstavba domu seniorov, o ktorej sa tiež hovorilo?**

Téma senior domu je pre nás nesmierne dôležitá a je pre nás prioritou postarať sa o to, aby sa výstavba začala čo najskôr. A vyzerá veľmi nádejne. Ide o tak finančne náročnú investíciu, ktorá je nad rámec možností nášho bežného rozpočtu, preto sme odkázaní na spolufinancovanie, ktoré sme hľadali cez rôzne grantové schémy a fondy. V novembri minulého roka sme podali nový projekt, ktorý je momentálne už vo finálnej fáze na ministerstve investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie. Projekt je napísaný kvalitne, preto reálne môžeme dúfať, že podobne ako základná škola alebo integrované parkovisko, ktoré sa úspešne podarilo, ani senior dom vo Vajnoroch nezostane len na papieri.

➤ **Hovoríme o aktivitách, ktoré sa v mestskej časti podarili, čo sa však naopak nepodarilo a čo by ste robili inak – lepšie?**



Na letnej kultúrnej akcii Vína v parku

Vždy, pri každej práci, keď sa spätne obzrieme, sa dá povedať, že snáď by sa niektorý projekt mohol zrealizovať lepšie a kvalitnejšie. Nečakane nás v roku 2020 zasiahla pandémia, ktorá nám skrížila mnohé plány. Frustrovalo nás, že takmer polovicu volebného obdobia sme boli nútení riešiť veci, ktoré nikto neočakával, a museli sme, či už pri covid-e alebo pri pomoci ukrajinským odídencom suplovať štát. No a neskôr sme boli sklamaní z toho, že napriek pomoci, ktorú sme štátu poskytli, nám na oplátku hádzajú pod nohy ďalšie a ďalšie polená.

**➤ Áno, covid môže za množstvo vecí a takmer vo všetkých obciach a mestách skrížil mnohé rozvojové plány. Pýtali sme sa ale, čo konkrétne sa vo Vajnoroch nepodarilo?**

Pripomenutie pandémie a toho, kde všade sme suplovali štát, považujem za veľmi dôležité. Napriek všetkému úsiliu ma veľmi neteší, že sa nepodarilo dotiahnuť do zďaleka konca zámenu pozemkov pod futbalovým ihriskom, keďže na rozvoji futbalu a ďalších športov nám veľmi záleží. Mrzí ma tiež, že za štyri roky sme sa takmer nepohli v zonálnom pláne Šuty. Ten reálne stojí nepohnutý na okresnom úrade už päť rokov. Vyvíjali sme v tomto tlak všetkými smermi. Okrem iných sme sa obrátili aj na štátneho tajomníka ministerstva vnútra, pod ktorého gesciou je verejná správa. Napriek tomu sa nám úradníkov na okresnom úrade rozhybať nepodarilo. To je aj pre mňa nová skúsenosť a taká studená sprcha, že napriek maximálnemu možnému úsiliu a neexistencii relevantných prekážok tu môže byť vec, na ktorej vám veľmi záleží, ale sa nepodarí. Mrzí ma to o to viac, že zonálny plán je jedným z mála nástrojov, ktorým vieme výstavbu vo Vajnoroch regulovať a dedinský urbanizmus zachovať.

**➤ Pandémia, vojenský konflikt na Ukrajine, následná inflácia a obrovský rast cien energií zasiahli finančne do rozpočtov samospráv na Slovensku. Ako hodnotíte spoluprácu so štátom v tejto oblasti?**

Od začiatku, keď sme v roku 2018 ako nové vedenie prebrali zodpovednosť za mestskú časť, snažili sme sa manažérsky uchopiť finančnú kondíciu Vajnora. Zásadne sme za toto volebné obdobie znížili naše zadĺženie. Realitou je, že v roku 2018 na začiatku súčasného volebného obdobia bolo zadĺženie 25 %, v súčasnosti na sklonku volebného obdobia je to už len 9,3 %. Jediný úver, ktorý máme, je z roku 2017, a bude splatený v decembri 2025. Zároveň sa nám podarilo efektívne využívať možnosti financovania z dotačných schém Európskej únie a získali sme na naše projekty až 3 191 866 eur. Na porovnanie je to takmer o milión eur viac ako v predchádzajúcom volebnom období.

**➤ Nezasiahnu vám do toho opatrenia štátu, voči ktorým samosprávy protestovali?**

Presne tak. Snažíme sa a máme výsledky. No keď už máte dobrý pocit, že napriek všetkým prekážkam, ktoré nám neplánovane vošli do cesty, ako pandémia, rekordná inflácia, dramatický rast cien stavebných materiálov či drastický rast energií, sa vám podarí dostať financie mestskej časti do dobrej kondície, tak sa ako blesk z jasného neba objaví z dielne ministerstva financií nápad (pripomínam, že nikým nekonzultovaný a nepripomenovaný), ktorý všetkým samosprávam zoberie 10 – 15 percent z rozpočtu. Môžete teda s konsolidáciou financií začať odznova. Nielen my, týka sa to všetkých samospráv. Smutná je však ešte jedna vec. A tou je to, že tieto negatívne trendy riadenia a komunikácie z veľkej politiky sa presúvajú aj na komunálnu úroveň. Na

miesto odbornej debaty čoraz viac zaznieva facebookový hejt, namiesto systematickej práce podliehame „hurá nápadom“ a živelným podnetom zo sociálnych sietí.

**➤ Oznamovali ste svoju kandidatúru do ďalšieho volebného obdobia, aké sú Vaše priority pre roky 2022 – 2026?**

Za tie štyri roky sa nám podarilo naštartovať a rozpracovať viacero veľkých projektov a mnohé z nich prekračujú rámec jedného volebného obdobia. Máme záujem ich úspešne dokončiť, aby Vajnory boli ešte lepším miestom pre život. Chceme dokončiť prebiehajúcu prístavbu základnej školy, ale napríklad otvoriť aj nový moderný školský dvor, taktiež spomenuté integrované parkovisko na vlakovom stanici a pre seniorov otvoriť nový senior dom. Dôležité je tiež, že sa nám po dvadsiatich rokoch podarilo získať pozemok a budovu starej škôlky na Šaldovej ulici, a nič nám nestojí v ceste premeniť spustenú budovu na nové moderné kultúrno-vzdelávacie centrum. Všetko to považujem za užitočné projekty, ktoré prispievajú ku skvalitneniu života Vajnorákov. Ako rodič sa teším zámeru revitalizácie detského parku na Koniarkovej ulici, súčasťou ktorého je vybudovanie nového sociálneho zázemia pre rodičov a deti či doplnenie hracích prvkov a výsadby. Ak sa nám tieto projekty podarí dotiahnuť do konca, myslím, že budeme môcť oprávnene hovoriť o dynamickom a zmysluplnom rozvoji našej mestskej časti, ktorý ale nijako nenaruší charakter našej dediny v meste.

**➤ A na záver si Vám ešte dovoľujeme položiť otázku: čo Vás na práci starostu Vajnora najviac teší?**

Čo človeka najviac poteší, nie sú vždy tie veľké veci, o ktorých aj tu v rozhovore stále hovoríme, ale mnohokrát práve drobnosti, ktoré robia život krajším a príjemnejším. Je to napríklad nápis Vajnory, ktorý sme toto leto inštalovali v centre obce, alebo to, keď sa nám podarí spropagovať nielen Slovensku, ale aj svetu Vajnorský ornament tak, že presadzujeme, aby bol na oblečení slovenských olympionikov, a dostávame na to len a len pozitívne reakcie. A potom ma veľmi tešia pravidelné kultúrne aktivity a každodenné stretnutia s ľuďmi, ktoré sú neraz veľmi podnetné. Dobré mi padne, keď mi povie ľudia nielen u nás na ulici, ale aj z iných lokalít Bratislavy, že máme najkrajší kruhový objazd v hlavnom meste. Alebo sa potešia rozkvitnutým záhonom na jar a v lete alebo vianočnej výzdobe v zimnom období. Som rád, že práca starostu nie je len o sedení v kancelárii, to by som ani nechcel, preto sa mnohé veci snažím riešiť priamo v teréne. Už len taká perlička na záver: aj z dôvodu, aby som bol mnohokrát užitočný priamo v teréne, rozšíril som si svoje vodičské oprávnenie aj na vedenie traktora (úsmev).

## Vo Vajnoroch bude dostupnejšia vlaková doprava

Text: redakcia

Snámky: Bratislavský samosprávny kraj

**Mestská časť Bratislava-Vajnory pripravila projekt záchytného integrovaného parkoviska a prestupného terminálu na železničnej stanici Vajnory. Vďaka nemu vznikne 18 parkovacích miest a pribudne vynovená zastávka MHD, vrátane obrátiska autobusov. Podľa starostu mestskej časti Michala Vlčeka je v pláne na stanicu priviesť aj cyklotrasu.**



Železničná stanica vo Vajnoroch

Vajnory už podali žiadosť o nenávratný finančný príspevok z eurofondov. Aktuálne je projekt v poslednej fáze odborného hodnotenia. Vzniká v spolupráci so Železnicami SR, ktoré vlastní budovu aj železničnú infraštruktúru a od ktorých si mestská časť pozemky pre budúce parkovisko prevzala do nájmu, a rovnako v spolupráci s Dopravným podnikom Bratislava. Železničnú stanicu v sprievode starostu Vajnora navštívil v auguste aj župan Bratislavského samosprávneho kraja Juraj Dro-

ba. „Dopravu považujeme za jednu z najprioritnejších oblastí, ktorým venujeme vo Vajnoroch náležitú a dlhodobú pozornosť. Budúcnosť vidíme v kolajovej doprave, ktorá môže prispieť k odľahčeniu našich ciest. Skvelou správou preto je, že budovanie prvej fázy integrovaného parkoviska na železničnej stanici Vajnory sa stane realitou a pomôže Vajnorákovi rýchlejšie presadnúť na vlak a presunúť sa do centra mesta. Predsa len, za 10 minút byť pohodlne v centre Bratislavy bez ohľadu na to, či je dopravný kolaps alebo nie, je skvelou ponukou“, povedal pre Vajnorské novinky starosta Michal Vlček.

Mestskej časti sa okrem iného podarilo vytipovať a prenajať pozemky pod budúcim parkoviskom. So železnicami sa viedli dlhé rokovania, aby sa na projekte vôbec mohlo začať pracovať. Nasledovala príprava projektovej dokumentácie, ktorá si musela poradiť s množstvom technických detailov, keďže stavba je v tesnej blízkosti železničnej trate a ďalšej komunikačnej infraštruktúry. Cesta k získaniu stavebného povolenia trvala viac ako jeden rok.

„Verím, že tento projekt bude mať efekt snehovej gule a podarí sa nám naštartovať najmä železnice k tomu, aby sa pridali investíciami do rozvoja vlakových staníc vo Vajnoroch“, povedal starosta Vajnora Michal Vlček.

V tomto projekte teda nepôjde len o parkovisko, ale aj o celé zázemie, obrátisko a stojisko pre autobusy, autobusovú zastávku a zachovanie zelene. Je to prvá fáza projektu. V okolí vajnorkej železničnej stanice sú aj ďalšie pozemky, s ktorými sa bude dať pracovať v ďalších fázach.

Okolie železničnej stanice sme ukázali aj županovi Jurajovi Drobovi



Okolie železničnej stanice sme ukázali aj županovi Jurajovi Drobovi

# Ako vznikali písmenká nápisu VAJNORY

Text: redakcia  
Snámky: archív

**Od začiatku leta zdobí našu dedinu v meste na Roľníckej ulici nový nápis Vajnory. Vytvoril ho kolektív autorov, ktorých sme oslovili s otázkou, ako písmenká vznikali a čo symbolizujú.**



Slávnostné uvedenie nápisu Vajnory na začiatku leta

Pani **Vieru Slezákovú** viedla k tvorbe nielen možnosť byť súčasťou vytvorenia zaujímavého diela, ale aj fakt, že Vajnory budú mať svoj reprezentatívny názov, zdobený viacerými vajnorskými umelcami, ktorí ním zachytia pohľad na ne z rôznych uhlov. „Vajnorský ornament ponúka veľké množstvo rôznych rastlinných motívov a vtáčikov v nespočetných kombináciách. Chcela som využiť jeho potenciál a na písmeno preniesť viacero z jeho motívov. Do svojho stvárnenia písmena „V“ som sa snažila vniesť aj typickú symetriu nášho ornamentu. Využila som osovú súmernosť písmena, aby som naň osovo súmerne namaľovala ružičky, vtáčiky a hrozienka, ktoré som však nestvárnila úplne rovnako, ale vždy s novým motívom“, hovorí Viera Slezáková, ktorá písmeno „V“ nádherné ozdobila.

„Najskôr som si premyslela a pripravila návrh ružičiek, hrozienok a vtáčikov, ktoré som preniesla na písmeno. Potom som voľnou rukou dokreslovala klásky, kvietky, včielky a ďalšie detaily podľa priestoru, ktorý zostal voľný. Následne som motívy postupne maľovala farbami. Niektoré časti ťažšie chytali farbu, preto som ich musela premaľovať viackrát. Farebnosť jed-

notlivých prvkov som určovala priamo pri maľovaní písmenka. S prácou som začala počas leta a niekoľko týždňov som jej venovala svoj voľný čas, až kým som písmeno dokončila. Po skončení práce som ornament prelakovala transparentným lakom, aby si farbu a uchovali svoju sýtosť“, dodala autorka písmena „V“ pani Slezáková.

**Písmená „A“ a „J“ vytvorila pani Erika Surányiová Berenčiová.** „Zvolila som si písmenko A, a to z dôvodu, že keď ma na maľovanie oslovili, tak pre ženu v kroji to bolo najlepším riešením. A prečo práve žena v kroji? Lebo žena je symbol života, daryne života a kroj alebo ľudový odev označoval oblečenie ľudu žijúceho na dedinách a Vajnory donedávna boli dedinou v meste. Ako sa píše v knihách, kroj bol tradičná forma ľudového odievania vo Vajnoroch. Vajnorský kroj je osobitý, má svoj charakter a krásu. Je bohato vyšívaný a pestrofarebný s ornamentmi. Žena nesie hrozno, taktiež symbol života, čo je opäť typické pre túto vinohradnícku oblasť“, hovorí pani Surányiová. Pokračovanie hrozna a vinohradníctva preniesla potom autorka na písmeno „J“, na ktorom je hrozno aj víno ako symbol hojnosti, osláv, znovuzrodenia. „Etiketa zobrazuje posolstvo značky a druhu vína, a preto som ju vybrala ako spomienku na Vajnorskú frankovku, ktorú niekdajšie Jednotné roľnícke družstvo Vajnory používalo“, povedala Erika Surányiová Berenčiová.



Nápis VAJNORY svieti aj v noci

**Autorom písmena „N“ je pán Igor Zeman,** ktorý o svojej tvorbe hovorí: „V jeho dvoch prvých ramenách som videl postavu hudobníka – klarinetistu, môjho otca. Vyrastal v prostredí vajnorskej dychovky pod vedením kapelníka Františka Feketeho. Veľa obrázkov ako podklad k tomu námetu som nemal, nakoniec som vybral obal platne, na ktorej je zobrazený. Obliekol som ho ale do modifikovaného vajnorského kroja... No a pridal som pozadie, murované tehly – ako v dedkovej pivnici a pred ním vinič a ruže. Všetko symboly, ktoré sú typické pre Vajnory.“

**Zuzana Mišáková z Vajnorského okrášľovacieho spolku, ktorý vytvoril písmeno „O“,** hovorí, že jeho výber vznikol spontánne. „Chceli sme do písmenka zakomponovať dožinkový veniec s obilnými kláskami ako symbol dožínok a vinič s úrodou hrozna – symbol oboeráčiek. Reprezentuje to nielen Vajnory, ale aj nás – Vajnorský okrášľovací spolok, lebo naším cieľom je uchovávať vajnorské tradície, spevy o práci, vine, láske, jednoducho o živote“, hovorí pani Mišáková. Ich predstavu do grafickej podoby dotvorila Katka Šándorová, rod. Štelárová. „Do maľovania sa zapojili s veľkou chuťou takmer všetci členovia spolku za odbornej asistencie a kurzu maľovania – Eriky Surányiovej Berenčiovej, za čo jej aj touto cestou ďakujeme. Každý prispel svojou troškou, až vznikol je-

dinečný obraz“, povedala Zuzana Mišáková pre Vajnorské novinky.

**Predposledné písmeno „R“ vybrala jeho autorka Kristína Rožňovcová** podľa svojho priezviska. „Čo sa týka výzdoby, nechcela som, aby to boli úplne typické ornamenty, čiže pekne vyplňajúce priestor a dané do nejakej formy. Páčila sa mi myšlienka fragmentov. Časť ornamentu je ukázaná a časť skrytá a ponechaná na predstavivosť“, povedala pani Rožňovcová.

**Písmeno „Y“ je v názve mestskej časti posledné a pripadáť mu úloha uzatvoriť celý názov. Vytvorila ho Základná umelecká škola Vrbenkého.** Podľa jej riaditeľa Vladislava Katrinca je jeho úlohou dopovedať to, čo je ešte nedopovedané. „A to je z nášho pohľadu práve silný národný, kultúrny a duchovný základ tejto malebnej obce“, hovorí Vladislav Katrinec, podľa ktorého na ňom nesmel chýbať kostol Sedembolestnej Panny Márie – patrónky Slovenska. „Stavba, ktorá sa v čase menila, menila dokonca svoje patrocínium, no vždy bola symbolom Vajnor. Vo vajnorskom kostole pôsobil mnoho významných kňazov, ktorí sa podieľali na prehľbovaní viery tunajšieho ľudu, pestovaní vyznania a v neposlednom rade na posilňovaní lásky k rodnému kraju, jeho tradíciám, k národu. Takto formovaný bol aj vajnor-

ský rodák, don Titus Zeman. Morálna a duchovná osobnosť nielen Vajnor, ale celého Slovenska. Za vieru a slobodu obetoval najprv kariéru kňaza, potom slobodu a zdravie a napokon vlastný život. Takýmto osobnostiam patrí úcta nielen nás, ale aj budúcich generácií“, hovorí riaditeľ Základnej umeleckej školy na Vrbenského ulici Vladislav Katrinec.

**Za to, že tieto písmená v našej mestskej časti existujú, môžeme poďakovať aj Jožkovi Kminiakovi z hospodárskej správy a k vzniku písmen obrovskou mierou prispel aj pán Tomáš Stopa, ktorý samotné písmená pred ich vymaľovaním vyrobil.**

## OSPRAVEDLNENIE

V predchádzajúcom čísle Vajnorských noviniek sme v článku "Uvedenie nápisu Vajnory" nesprávne uviedli meno autorky písmena V. Jeho autorkou je pani Viera Slezáková.

Pani Slezákovaj aj čitateľom sa ospravedľujeme.

Redakcia

## Pieskovisko na ihrisku na Koniarkovej je zatienené



Text: redakcia  
Snámky: archív

**Pieskovisko na detskom ihrisku na Koniarkovej ulici je od dnes už zatienené a môže slúžiť návštevníkom, najmä rodičom s deťmi.**

Viac tieňa ich bude chrániť pred slnkom, a to určite ocenia hlavne v horúcich dňoch. Zatienenie ihriska bolo jedným z návrhov vajnorského participatívneho rozpočtu, ktorý získal tretí najvyšší



počet hlasov. Na základe mnohých podnetov plánovala mestská časť Bratislava-Vajnory rekonštrukciu už skôr, ale zrealizovala ju počas tohto leta.

Okrem zatienenia ihriska sa pripravuje aj jeho dobudovanie a revitalizácia. V rámci projektu sa plánuje výsadba stromov a vytvorenie prírodného zatienenia. Najlepšou ochranou proti horúčavam v mestách a obciach sú stromy, a preto sa snažíme a budeme aj naďalej usilovať o to, aby naša dedina v meste bola čo najzelenšia a aj touto cestou zmierňovať horúčavy a prispieť k ochrane klímy.

## Uvítanie detí do života



**Text:** Soňa Molnárová  
**Snímka:** archív

**Deti sú nádherné stvorenia. Očkami zvedavo hľadajú do sveta a vidia v ňom všetko to, čo sa nám veľkým už stratilo. Dávno-pradávo sa nám to ukrylo za vysoký kopec dospelosti.**

Každé narodenie človeka je malý zázrak, každý jediniec je zázračným dielom. A každé dieťa, ktoré prichádza na svet, by malo byť s láskou vychovávané, pretože na to, aby vyrástlo v človeka, čo sa vie postaviť životným prekážkam čelom a neuhýbať im, na to všetko okolo seba potrebuje lásku. Potrebuje poznať úprimný ľudský cit od svojich najbližších, od mamy a otca.

Po dvoch rokoch pandémie sme privítali 23. júna v sobášnej sieni miestneho úradu našich najmladších na Slávnosti uvítania do veľkej rodiny Vajnoračkov. Na tvárach rodičov sa zračilo nevýslovné šťastie pri pohľade

na svoje dieťaťko, ktoré držali v náručí. Ich mená sú zapísané v Pamätnej knihe.

Malých kamarátov prišli pozdraviť deti z folklórneho súboru PODOBENKA z Vajnora - s pásmom piesní a tancov, ktoré nacvičili pod vedením pani Gabriely Zemanovej. Naším najmladším Vajnoračkom želám, aby boli s láskou vychovávaní, aby k nim boli ľudia láskaví, pretože k tomu, aby vyrástli v človeka, ktorý sa vie postaviť životným prekážkam čelom a neuhýbať im, k tomu všetkému okolo seba nevyhnutne potrebujú lásku. Potrebujú poznať úprimný ľudský cit od svojich najbližších, od mamy a otca. Rodičom želám, aby mali pri výchove svojich detí veľa trpezlivosti a aby spolu s nimi prežívali len samé jasné, slnečné a šťastné dni.

### VITAJTE, MALÍ VAJNORAČCI

**Martin Korček**, 1. júl 2021  
**Zoja Szóke**, 15. august 2021  
**Adam Herko**, 2. september 2021  
**Adela Magdinová**, 18. október 2021  
**Lívia Komáčková**, 30. október 2021  
**Nina Štefanovská**, 30. november 2021  
**Diana Fábriová**, 15. január 2022  
**Michal Motola**, 2. február 2022  
**Martin Draždák**, 14. február 2022  
**Anna Rišková**, 18. február 2022  
**Richard Diky**, 19. marec 2022  
**Nathaniel Martin Beňo**, 24. marec 2022  
**Viktória Gaburová**, 1. apríl 2022  
**Alica Čapová**, 28. apríl 2019  
**Levoslav Kontúr**, 9. máj 2022  
**Jakub Bernhauer**, 21. máj 2022

## Vyhodnotenie participatívneho rozpočtu za rok 2022

**Text:** redakcia

**Obyvatelia mestskej časti Bratislava-Vajnory mohli aj tento rok opäť hlasovať za návrhy na zlepšenie Vajnora v rámci vajnorského participatívneho rozpočtu. Z rozpočtu bola vyčlenená finančná čiastka 12 tisíc eur na projekty, ktoré prispievajú k skrášleniu a rozvoju Vajnora.**

Hlasovať mohli Vajnorači prostredníctvom internetu alebo formulára, ktorý bol súčasťou tlačenej verzie Vajnorských noviniek.

Do hlasovania sa zapojilo takmer 300 občanov. Najviac hlasov dostali tieto projekty:

- 1. Nové pieskovisko na budúce detské ihrisko Šinkovské** – 116 hlasov
- 2. Dopadová plocha pre deti v areáli ZŠ Kataríny Brúderovej** – 113 hlasov
- 3. Vytvorenie väčšieho zatieneného priestoru na detskom ihrisku Koniarkova pomocou výsadby stromov alebo iného riešenia** – 77 hlasov.

Úrad mestskej časti víta všetky podnety od občanov, s ktorými sa do participatívneho rozpočtu v roku 2022 zapojili. Všetkými sa zaoberá a aj bude zaoberať. Aj keď z neho napríklad nebolo možné zrealizovať niektoré z návrhov, mestská časť ich rieši v spolupráci s príslušnými inštitúciami a plánuje zrealizovať z iných rozpočtových kapitol.

Veríme, že tie projekty, ktoré vyhrali a budú realizované, prispievajú ku kvalitnejšiemu a lepšiemu životu vo Vajnoroch. V participatívnom rozpočte plánujeme pokračovať aj v nasledujúcom období a tešíme sa na nové nápady a projekty od obyvateľov Vajnora.

## Vo Vajnoroch sme veľkolepo otvorili Kultúrne leto



**Text:** redakcia **Snímky:** Martin Bača

Kultúrne leto tento rok začalo naozaj veľkolepým spôsobom. V sobotu 25. júna ožil celý Park pod lipami od popoludnia až do neskorej noci. Podujatie už tradične otvorilo vystúpenie Vajnorskej dychovky. Predstavil sa aj Vajnorský okrášľovací spolok a Podobenka so svojou školou vajnorských tradícií pres vajnorské okénko. Večer už patril kapelám Kosa na Kameň, Silent Trio a vyvrcholením bol koncert skupiny Gladiator, ktorý trval takmer do polnoci. Akciu si naplno, v dobrej nálade užívalo množstvo Vajnoračkov i návštevníkov našej dediny v meste, od tých najmenších až po seniorov. Podujatiu prišlo aj počasie. Vďaka za skvelé zorganizovanie Otvorenia leta a ďalších kultúrnych akcií patrí najmä pracovníkom referátu kultúry, športu a zahraničných vzťahov miestneho úradu.



## Vína v parku

**Text:** Bc. Iveta Sušková, referát kultúry a športu  
**Snímky:** Martin Bača

Ďalšou akciou, ktorú sme vo Vajnoroch usporiadali v rámci Kultúrneho leta, bolo podujatie s názvom Vína v parku. Tentokrát sme sa stretli už na druhom ročníku. Jeho hlavnou myšlienkou je ochutnávkou kvalitných vín pri počúvaní príjemnej hudby a milé stretnutia s priateľmi.

Mohli sme si vypočuť Vajnorskú dychovku, kapelu Klady klúdu a Tímea acoustic trio a ochutnať a vychutnať si vína z ôsmich rôznych vinárstiev. Zastúpenie tu mali nielen miestne vajnorské, ale aj vinárstva z okolitých miest Modra a Pezinok.





# Ako veda k nám do vinice zablúdila

**Text:** Ing. Norbert Surányi  
**Snímka:** archív

**Ako už v našich končinách býva zvykom, človek sa musí niečím živiť, niekde zarábať eurobubáky, aby bolo na hypotéku, nejaké tie potraviny a, žiaľ, ani plyn, elektrina a benzín nie sú zadarmo. No a počas tej lopoty sa človek aj s kolegami porozpráva, pár viet o poslednom víkend pri kávičke prehodí. Ako sme tak diškurovali, vidím ako na mňa zazerá pár vypúlených očí a padá zákerná otázka: „Ty máš vinohrad? Kde? Ako to tam vyzerá?“**

Tak po dlhej rozprave príbehu vinohradníctva vo Vajnoroch a presondovaní obrázkov z Via Vitis akcií padá tá dôležitá otázka: „A nemohli by sme si tam u vás spraviť nejaký ten mejdánok?“. Tak sme plánovali, presúvali, sedeli po zasaďkách, rôzne ankety vypisovali, vzorky vína testovali, kalkulovali, excelovali, až nakoniec padlo rozhodnutie, že sa pôjde osadenstvo našej firmy čerstvého vzduchu nádychať, niečo pod zub ukuchtiť a lahodné vajnorské moky v lone prírody vychutnať. Excel spočítal množstvá ingrediencií na guľáš pre 60 ľudí, stany a posedenie nám našťastie zostali ešte z minulej akcie. Rozoslali sa pozvánky, sofistikované plány priblíženia na miesto činu pomocou MHD či autom alebo vesmírnou loďou. Všetko tak ako sa patrí na modernú vedeckú firmu zaoberajúcu sa elektrónovou mikroskopiou, hmotnostnou a spektrálnou chromatografiou a inými, vážne vedeckými metódami skúmania.

Ako býva zvykom, počas diskusií a popíjania dobrého vína sa začala rozoberať eko-

lógia a vplyv poľnohospodárstva na okolie. Mali sme už dlhšie v pláne monitorovať počasie a na základe týchto údajov prispôbiť práce a hlavne obmedziť počty postrekov vo vinohrade. Oslovili sme firmu, ktorá takéto čudo ponúka vinohradníkom, a pán Peštún nám pomohol k zrealizovaniu a osadeniu ich meracieho zariadenia k projektu VinLink. Projekt využíva vynovený a zdokonalený algoritmus Galati, ktorého tvorcom bol p. Ing. Gašpar Vanek, CSc., vážený odborník, vedec a vinohradník. Algoritmus má za sebou viac ako 25 rokov praxe a každoročne pomáha vinohradníkom a vinárom v stovkách vinohradoch nielen na území Slovenska. Systém VinLink s algoritmom Galati je na rozdiel od iných predikčných systémov výnimočný tým, že zohľadňuje citlivosť jednotlivých sledovaných odrôd viniča, ako aj polohu a tvar terénu vinohradu.

Ďalšou horúcou témou v oblasti vinohradníctva je zmena klimatických podmienok, erózia pôdy a nedostatok vlhky. Nadpriemerne horúce letá síce zvyšujú tvorbu cukrov v hrozne, ale je to, žiaľ, na úkor kyselin, ktoré sa vypaľujú, a tým pádom výsledné vína strácajú svoju vyrovnanú chuť. Postupné odlesňovanie, zakladanie veľkých monokultúr, umelé hnojivá a „konzervatívne“ po stáročia oslavované obrábanie pôdy sa pomaly stávajú minulosťou. Sú to činnosti, ktoré čiastočne prispievajú ku globálnemu otepľovaniu. Čoraz viac fariem prechádza na spôsob obrábania „No-TILL“, kde sa vynecháva orba a hrubé narúšanie pôdnej štruktúry. Prvé lastovičky sa objavili už aj vo vinohradoch, kde neexistujú preorané a skultivované pásy medzi riadkami vinohradu, ale sú nahradené zelenými pásmi, ktoré slúžia ako pastva pre včely, zadržávajú vlhku, vytvárajú potrebnú mikrokli-



mu a produkujú pre pôdu dôležitý humus. Taktiež sa využívajú ako zelené hnojenie a sú aktívnou súčasťou kolobehu živín. Iba v zdravej pôde sa dá pestovať zdravé hrozno, ktoré sa dokáže prispôbiť zmenám klímy a odolávať patogénom. Preto sa snažíme aj my skúšať nové postupy a zelené pásy čoskoro budú bežnou súčasťou vinohradov.

Musíme zmeniť svoje myslenie a ponechať zo starých zvykov iba to, čo je prospešné, a prevziať nové poznatky, ktoré nám pomôžu. Preto byť vinárom znamená ovládať viacere vedecké disciplíny a neustále sa vzdelávať. Tak pripíme si na zdravie múdrych hláv, ktoré nás vedú do futuristickej budúcnosti vinohradníctva (a nezabudnite, že aj vesmírnu loď môže odstavíť galaktická polícia, takže opatrne a podľa predpisov).



## Vajnorské malé knižnice opäť v plnej zostave

**Text a snímka:** Iniciátori Vajnorských malých knižníc

Po poriadne dlhom čase sa podarilo vrátiť Vajnorákovi a Vajnorkám poškodenú a znova opravenú knižnicu z našej pivnice do veľkého detského parku na Koniarkovej ulici. Nakuknite, či ponúka pútavé čítanie pre vás alebo jej podarujú knižky pre častých návštevníkov a návštevníčky parku - deti, tínedžerov, ich rodičov a starých rodičov. Tretia knižnica slúži aj vďaka pracovníkom z hospodárskej správy Miestneho úradu Bratislava-Vajnory, ich ochotnej pomoci pri oprave a precíznom upevňovaní. Starajú sa o ňu, patrí nám všetkým.

# Výlet seniorov do viníc k susedom do Rakúska

**Text:** Alena Dufeková  
**Snímka:** Marek Grebeči

**Začiatkom leta sa seniory ZO JDS Vajnory zúčastnili celodenného výletu do rakúskej vinohradníckej oblasti GOLLS, kde sme sa dozvedeli, ako vyrábajú šumivé víno naši susedia. Výlet bol spojený s exkurziou do fabriky na výrobu šumivého vína s ochutnávkou.**

Počasie nám prišlo, hostitelia nás na oldtimer traktoroch povozili po rozsiahlych, skutočne ukážkovo obrobeňých viniciach. Pripomenulo nám to časy minulé, keď sa naši rodičia takto vozili do vajnorských viníc obrábať svoje vinohrady.

Veľa zaujímavostí sme sa dozvedeli o výrobe tzv. šampanského a, samozrejme, okrem šumivého sme degustovali aj vínko, ktoré vyrábajú zo svojej bohatej úrody. Kto mal záujem, mohol si domov kúpiť mušt, víno alebo šampanské. Zaujala nás aj návšteva novootvoreného vinárstva u Allechera,



kam nás zbral Walter Modlinger. Čerešničkou nášho výletu bolo pozvanie Killiana Brandstattera, starostu obce GOLLS, k obedu na pravý viedenský „šnicel“. Počas celého dňa panovala dobrá nálada a my seniory sme zasa bohatší o ďalší ne-

zabudnuteľný zážitok, za ktorý ďakujeme predsedovi ZO JDS Vajnory Jánovi Krištofičovi, ale najmä pani Monike Debnárovej, ktorá exkurziu sprostredkovala a celý čas sa o nás starala. Monika, ĎAKUJEME. Vajnorskí seniory ZO JDS Vajnory.

## Vajnorské zvyky a kroje zaujali aj v Kittsee

**Text:** Viera Slezáková  
**Snímka:** archív

Začiatkom júla som mala možnosť zúčastniť sa jazykového kurzu v základnej škole v Kittsee, ktorý bol určený pre učiteľky nemeckého a slovenského jazyka v rámci projektu Inrerreg BIG\_ling SK-AT, Kooperácie v oblasti vzdelávania v pohraničnom regióne SK-AT. V rámci našich aktivít sme sa rozprávali nielen o našej práci so žiakmi, ale i o našich koníčkoch a záľubách. Pri tejto príležitosti som nemohla nespomenúť moju záľubu vo vajnorských zvykoch a vajnorskom kroji. Táto téma účastníkov kurzu zaujala a v priebehu dní sa k nej niekoľkokrát vrátili. Preto keď sme dostali za úlohu pripraviť si prezentáciu na ľubovoľnú tému, vôbec som neváhala a rozhodla som sa prezentovať náš krásny kroj a pripraviť ukážku čepčenia nevesty. Pri ukážke jednotlivých súčasť kroja sa účastníčky nevedeli vynadívať na výšivky na rukávcoch, čepci a zástere, na prepracovaných detailoch častí kroja i na množstvo častí, ktoré spolu tvorili jeden harmonický celok.

Na čepčenie som potrebovala dobrovoľníčky, ktoré mi pomáhali pri zdobení hlavy jednej z účastníčok. Starostlivo mi podávali stužky aj špendlíky a s údivom pozerali, ako na hlave pribúdajú nové vrstvy, ktoré spolu vytvárajú krásne zdobený čepiec. Pri záverečnej výmene názorov mnohé účastníčky hovorili, že niečo také ešte nevideli, že to bol pre ne veľký zážitok a že pri počúvaní krásnych vajnorských piesní im behali po tele zimomriavky.

Jedna z účastníčok Veronika R. mi o svojom zážitku napísala: „Na jazykovom kurze v Kittsee, kde som sa zúčastnila spolu s Vierkou, sa mi dostalo cti poslúžiť ako model pre čepčenie nevesty. Bol to pre mňa mimoriadny zážitok, nakoľko si veľmi vážim tradície a zvyky. Keď Vierka počas čepčenia zaspievala pieseň typickú pre tento obrad, bola som dojatá. Uvedomila som si, akú hĺbku a pravdu skrývajú slová piesne. Uvedomila som si aj to, že sobáš a svadba kedysi mali úplne inú hodnotu ako dnes. Pre nevestu to bolo často smutné vydanie sa v ústrety osudu, ktorý si mnohokrát sama nevybrala. Napriek tomu bola odhodlaná vytvárať rodné teplo manželovi a deťom obetavou láskou, ktorú čerpala z modlitby.“



Verím, že zážitok z prezentácie našich ľudových zvykov si uchovajú v pamäti dlhý čas, a som veľmi rada, že som mala možnosť preniesť kúsok našich vajnorských tradícií cez hranice Slovenska.

## Čo sme zažili v škole v prírode



**Text a snímky:** Jana Osvaldíkova, učiteľka zo ZŠ s MŠ sv. Jána Pavla II.

**Konečne. Po dvoch rokoch, kedy pandémia zatvorila alebo veľmi obmedzila školy v prírode, sme mohli opäť objednať chatu, autobus a vyraziť. Voľba padla na Trubárku – chatu pri Trenčíne.**

A čo všetko sme tam zažili? Tak počúvajte (či skôr – čítajte):

- ranné rozcvičky (ozaj boli každé ráno)
- futbal na ihrisku pri chate (v každej voľnej chvíli)

- válanie sudov (už viete, od čoho boli zelené tričká a tepláky)
- špliechanie sa pri bazéne (pani učiteľka Zuzka skončila vo vode, ale psst, nikomu to nepovedzte)
- vyrábanie triednych vlajok a vymýšľanie pokrikov (tvorivosť detí nepozná hraníc)
- výlet na Trenčiansky hrad (pozrieť slávnú studňu a minúť peniažky)
- indiánsky deň (strieľalo sa z luku, tancovali indiánske tance, vyrábali sa čelenky a modely típi)
- výlet na rozhľadňu (niektorí skúsili z nej aj hod šiltovkou)
- vymýšľanie príbehov, v ktorých museli

byť použité dané slová (vytvorte príbeh so slovami hladomorňa, Ludovít Štúr, indián, rytier...)

- športové aktivity (skákanie vo vreci, prevliekanie sa cez kruh, prekážková dráha)

A do toho všetkého pozorovanie belorítok (hniezdili priamo na oknách spoločenskej miestnosti), kopec smiechu, radosti a nanukov (bez tých by to nešlo). Verím, že každý si tento čas krásne užil a zažil veľa nového. Dúfam, že sa nám o rok opäť podarí zorganizovať ďalšiu školu v prírode a že sa stane súčasťou každého školského roka tak, ako bola predtým.

## Na Deň otcov nebola núdza o zábavu

**Text a snímka:** Jana Osvaldíkova, učiteľka zo ZŠ s MŠ sv. Jána Pavla II.

Tento rok Deň otcov pripadol na nedeľu 19. júna. A tak sme si najbližšiu stredu pozvali do školy oteckov (a aj mamičky) na stretnutie so žiakmi a učiteľmi. No nie v triede, ale na ihrisku a v telocvični. Na volejbalovom ihrisku sa rozpútal zápas – deviatci a učiteľia verzus oteckovia. O emócie (a pekné zábery) nebola núdza. Tí mladší mohli vyzvať svojich ockov na súboj v šikovnosti a obratnosti na prekážkovej dráhe. Tu sme si užili kopec smiechu. No a kto nefandil pohybu, mohol stavať puzzle či vyskúšať si kresliace umenie a predstavivosť (Hádaj, čo som nakreslil!). O to, aby brušká neboli prázdne, sa postarali pani učiteľky s deťmi.

Každý, kto si uvedomil, aký dar je super ocko, a ten, kto sa v tento deň schuti zasmial, odchádzal ako víťaz. Verím, že o rok si to zopakujeme. (A len na okraj, volejbal vyhrali ockovia.)



## Podakovanie riaditeľa ZŠ K. Brúderovej

### Vážení rodičia,

dovoľte mi, aby som Vám poďakoval za spoluprácu v uplynulom školskom roku. Veľmi si vážim Váš záujem spolupodieľať sa na výchove detí v našej škole. Posledné dva roky boli pre nás ťažké kvôli pandémie a obmedzeným priestorovým možnostiam školy, ale budúcnosť tiež nevyzerá veľmi optimisticky.

Rád by som Vás informoval, ako to bude od septembra v škole vyzerat, koľko bude tried, koľko tried budeme musieť spájať (ak to bude nevyhnutné), kto a kde bude triednym učiteľom, koľko pribudlo nových učiteľov, ako chceme zvýšiť kvalitu vyučovania, ale sme nútení čakať až do konca augusta. Máme pripravené tri varianty.

Všetko bude záležať od počtu nových učiteľov, na ktorých ešte stále čakáme. Čakáme na dokončenie prístavby a s tým súvisí vybudovanie jazykových učební, druhej učebne informatiky, znovuotvorenie školskej knižnice. Sprevádzkovanie druhej telocvične a dostatočný počet učební úzko súvisí s delением žiakov na skupiny.

Najväčším problémom bude pravdepodobne nedostatok učiteľov. Nezúčujem o učiteľské povolanie a nízky počet učiteľov, hlavne v Bratislave, neriešenie postavenia učiteľov v spoločnosti zo strany štátu spôsobí, že aj my budeme musieť znižovať počty disponibilných hodín v predmetoch, kde je akútny nedostatok učiteľov (MAT, ANJ, INF, FYZ,...) v niektorých ročníkoch. Celý vzdelá-

vací program nového školského roka bude postavený podľa počtu učiteľov a podľa ich aprobácií (predmetov, ktoré vyštudovali). Alternatívne plány robíme už od 7. júla počas celých školských prázdnin a záverečný výsledok bude známy až 31. augusta.

Dúfam, že keď budete čítať tieto riadky, bude situácia optimistická a nový školský rok začneme s úsmevom, odhodlaním čo najlepšie učiť Vaše deti za každých podmienok, kvalitne.

Želám Vám pekný zvyšok dovolenkových dní.

**S pozdravom,  
RNDr. Tibor Král'**

## Priateľstvo medzi základnými školami vo Vajnoroch



**Text:** Martin Jura, ZŠ s MŠ sv. Jána Pavla II.  
**Snímky:** Jolanka Sedláková

**Vzťah medzi priateľmi alebo vzťah podobný sa nazýva priateľstvo alebo dávnejšie aj družba.**

A také priateľstvo vznikalo medzi deťmi základnej školy Kataríny Brúderovej a cirkevnou školou sv. Jána Pavla II. tu u nás vo Vajnoroch. Po dlhšom odlúčení sa deti stretli na vzájomnom priateľskom zápase vo futbale. Hralo sa na školskom dvore cirkevnej školy, kde sa o najlepší výsledok snažili deti z ŠKD. Družstvá boli zmiešané, chlapci, ale aj dievčatá z tretieho a štvrtého ročníka. 2 x 20 minút nadšeným bojovníkom úplne postačovalo. Dozerajúci pedagógovia sa nestačili čudovať, aké majú vo svojej škole šikovné deti, ktoré aj napriek veľkému teplu hrali naplno. A preto pochvala pre všetky deti je na tom správnom mieste. Malé občerstvenie a ovlaženie hráčov potešilo. Už teraz sa tešíme na nový školský rok, kde sa posunieme o ďalší krok, a veríme, že sa opäť stretne pri ďalšom zápole v priateľskom duchu.



# Čo hovorí kronika Prešporská obec Vajnory (12)



Zdroj: V. Fekete: Prešporská obec Vajnory (kronika)

**Vajnory prechádzali po stáročia pestrým i zaujímavým dianím. Pestré, ani zaujímavé však ešte neznamená dobré pre každého. Napriek tomu sa obec nebránila rozvoju, ani novinkám prichádzajúcim z rôznych strán. Z Bratislavy smerovala cez Vajnory do Trnavy konská železnica, čo síce nepredstavovalo dynamickosť priemyselnej revolúcie, predsa to bol krok do budúcnosti. Pozitívom bolo, že dotknutí majitelia pozemkov sa nebránili stavbe železnice – čo nebolo v mnohých oblastiach horného Uhorska samozrejmosťou – a tak sa Vajnory stali natrvalo súčasťou železničného dopravného systému. Osudy obyvateľov však sprevádzali aj smutné udalosti, najmä časté požiare. Napriek tomu sa spoločenský i národný život rozvíjal aj za účasti Vajnorákov. V obci sa začalo aj so systematickým základným vzdelávaním, hoci len v skromných podmienkach a iba v zimných mesiacoch.**

Pozrime sa, aké mali Vajnory ako obec komunikačné spojenie s mestom a okolím Bratislavy na začiatku minulého storočia, a to v tej dobe, keď sa už vtedy začínali vylepšovať spojenia budovaním a úpravou ciest. V tomto rannom období výstavby ciest smerom na Vajnory bola v Bratislave jediná hlavná cesta pokračovaním Steinerovej (bývalá Krížna), (v súčasnosti opäť Krížna, pozn. red.) na konci ktorej sa

rozchádzala dvomi smermi, jedna na Trnavu a druhá na Vajnory. Tieto cesty spájali mesto aj so Žitným ostrovom cez Vajnory, ako aj cez Vrakunský most.

Zároveň týmto obdobím nastávajú aj v samotnej doprave prevratné zmeny, ktoré signalizujú modernizáciu dopravy, samozrejme na túto súčasnú dobu. Začalo sa to zatiaľ budovaním a zriaďovaním len konskej železnice z Bratislavy do Trnavy a mala prechádzať cez horný koniec vajnorského chotára pod vinohradmi smerom na mesto Jur. Jej výstavba sa započala v marci 1840 a prvý úsek do spomínaného Jura otvorili s premávkou 28. septembra toho istého roku. Ďalšie etapy boli zamerané ďalej na Pezinok a konečne až do Trnavy. Až do skončenia výstavby tejto konskej železnice v roku 1846.

Prvý konský záprah, resp. „vlak“, bol z Bratislavy do Trnavy „vyštafirovaný“ 1. júna 1846 a jeho cesta s prestávkami, keď bolo treba vymieňať kone na zastávkach, trvala dve a pol hodiny.

Na túto konskú železnicu boli napojené aj Vajnory a ich zastávka je v jednej mape označená ako „Wainor“. Jej umiestnenie nie je presne vyznačené, lebo sú dve alternatívy. Prvá hovorí podľa cenníkov Prvej maďarsko – bratislavsko – trnavskej železnice (konskej) z roku 1849ej vzdialenosť z Račišdorfu k zastávke Wainor je pol míle. To znamená, že zastávka mala byť pri Pustom kostolíku v strážnom domku, kde aj viedla cesta z Čiernej vody do Jura. Podľa druhej, ale snád aj presnejšej alternatívy, jej poloha je zaznačená na starom situačnom pláne, a to zastávka pri ceste na Sprinzlov majer, teda bližšie k Račišdorfu.

Zo živelných pohrôm, ktoré tak často navštevovali Vajnory, boli hlavne požiare a tých malých, ale aj veľkých bolo neúrekom aj v minulom storočí (19. storočí, pozn. red.). Niektoré z tých väčších, ktoré mali za následok značné škody na hospodárstve, ale aj súkromnom majetku, si dôsledne zapisoval do svojej rodnej kroniky Pavol Fekete., r. 1811. Tento bol v obci aj richtárom od roku 1860 až 1875. Časť jeho zápisov sú autentické, neskoršie ich dopĺňal zápsmi jeho syn a tak to išlo z pokolenia na pokolenie.

Prvý veľký požiar sa spomína v jeho zápis-

koch 2. mája 1842, ktorý vypukol v strede dediny. Zhoreli pri ňom najmä stodoly, ktoré chvalobohu neboli naplnené krmou, no požiar sa rozšíril aj na obytné budovy, z ktorých mnohé padli za obeť požiaru. Počas tohto požiaru mala vyhorieť nielen časť obce, ale aj miestna fara a v nej uložené najstaršie písomnosti, matriky a iné historické dokumenty obce.

V Bratislave v polovici 19. storočia prebiehajúci spoločenský život je zameriavaný zo strany Slovákov na upevnenie národného uvedomenia a boj proti maďarizácii, ktorý viedol hlavne šik študentov v meste. Títo v duchu štúrovských tradícií usporadúvali pravidelné výlety na starodávny Devín spravidla na turíchny pondelok. Niekedy ich spájali spomienkou na memorandové oslavy. Pri tejto príležitosti hodnotili študenti význam 6. júna 1861, keď slovenský národ po prvý raz ukázal znak národného života. Na výlete sa zúčastňovali okrem slovenských študentov takmer všetci Stupavčania s učiteľom Al. Strýčkom, ďalej to bol vlastenecký farár Franc z Lamača, juriský rodák Hergott a aj Vajnoráci. A ak potom hodnotíme toto obdobie, ktoré bolo poznačené nielen v meste, ale aj na okolí úsilím maďarských šovinistických snáh proti tomuto hnutiu, tak je to prevratné obdobie v prospech slovenského upovedomia keď si uvedomíme, že práve tieto maďarské kruhy ovládali väčšinou kultúrnych inštitúcií, hlavne na úseku školstva. Týmto krokom Slováci odolávali ich nátlaku a vo svojich prejavoch v kultúre si chcel ľud aj z okolitých obcí mimo Bratislavy zachovať svoj starobylý ráz. Preto je pochopiteľné, že slovenské národné povedomie a hnutie aj v meste sa snaží o zblíženie so slovenským ľudom, hlavne Vajnor, Lamača, Dúbravky, Račišdorfu ba i Záhoria (54).

Druhý zaznamenaný veľký požiar vo Vajnoroch, vypukol 15. júna 1864 dokonca u samotného richtára obce. Následkom tohto požiaru boli postihnuté zase v prvom rade hospodárske budovy, menovite stodoly. Len u menovaného richtára v stodole zhorela uskladnená zásoba 200 meríc zbožia, ďalej vyhorelo 29 úlov včiel na záhumní a tak mu zostalo po požiaru len 20 úlov včiel, ktoré mal uložené v chotári mimo obce. A keďže požiarom boli postihnutí aj iní gazdovia, nielen richtár, na jeho podnet sa uskutočnila v obci zbierka v prvom rade poživne, potom obilia a aj časť finanč-

ných prostriedkov pre postihnutých občanov. Mená týchto ako aj množstvo zapožičaného obilia a peňazí si pečlivo zapisoval do svojho denníka uvedený už v predchádzajúcej kapitole o požiaroch. Tieto záznamy sa nachádzajú stále u jeho potomkov.

Podľa jestvujúcich záznamov, ďalej podľa ústnych podaní, prvá ľudová škola ako taká, bola vo Vajnoroch založená v roku 1967, i keď je isté, ako bolo predtým dokazované, že sa v tunajšej obci už predtým vyučovalo. V tom prípade sa jedná

už o časť terajšej starej školy. Bola to nižšia budova, v ktorej za učebne uvádzajú dve malé miestnosti, do ktorých chodili po troch triedach žiaci prvých troch ročníkov do jednej až potom žiaci ďalších troch ročníkov do druhej. Vyučovalo sa len do 6 tried ľudových, aj to len v zimných mesiacoch, v lete málokto chodil do školy, lebo bolo treba pracovať na poli a vo vinohradoch, na čom trvali hlavne rodičia, lebo každá pracovná, i keď mladá sila im bola vítaná v domácnosti a inde. Žiaci sedávali spočiatku na klátoch v triedach, neskoršie

v jednom rade na laviciach, kde sa tlačilo často 8-9 žiakov.

Spočiatku bol vyučovacím jazykom len maďarský, ako to bolo v uhorskom školstve uzákonené, najmä v dobe národného útlaku. Až neskoršie, začiatkom tohto storočia (20. storočia, pozn. red.) sa situácia čiastočne zmenila tým, že sa vyučovalo aj slovensky a v maďarčine len toľko, koľko povolila osnova.

## Vajnorský ornament na oblečení slovenských olympionikov?



Starosta Vajnor Michal Vlček a generálny sekretár Slovenského olympijského a športového výboru Jozef Liba



Prehliadka olympijského a športového múzea

Text: redakcia  
Snímky: archív

**Starosta mestskej časti Bratislava-Vajnory a ďalší zástupcovia miestneho úradu sa v pondelok 11. júla v sídle Slovenského olympijského a športového výboru stretli s jeho generálnym sekretárom Jozefom Libom.**

Dôvodom návštevy bola iniciatíva mestskej časti, v ktorej ponúka jedinečný Vajnorský ornament ako predlohu pre tvorbu dizajnu oblečenia slovenských olympionikov. „Ako veľký športový nadšenec so záujmom sledujem tradíciu, že pri príležitosti olympiád sa využívajú ornamentálne motívy zo slovenských regiónov, ako to bolo v prípade Čičmian alebo Čataja. Za symbolické by sme považovali, keby bol náš Vajnorský ornament prezentovaný v roku 2026 počas zimných olympijských hier v Taliansku, keďže práve tam má naša mestská časť aj dru-

žobné mesto“, povedal starosta Vajnor Michal Vlček po stretnutí. Generálny sekretár Jozef Liba prejavil o tento návrh záujem a s mestskou časťou sa tiež dohodli na pokračovaní diskusie, ktorá by mohla v roku 2026 vyústiť aj do úspešnej realizácie. „Okrem toho sme na stretnutí hovorili aj o spolupráci s našou mestskou časťou, kde by sme do budúcnosti mohli na základe súčinnosti so Slovenským olympijským a športovým múzeom rozvinúť nové aktivity aj pre žiakov základnej školy a všetkých mladých ľudí vo Vajnoroch“, povedal Michal Vlček pre Vajnorské novinky.

# Ukončenie štúdia univerzity tretieho veku vo Vajnoroch



Zdroj: Janka Chladecká  
Snímky: archív

**Univerzita tretieho veku Ekonomickej univerzity v Bratislave napísala ďalšiu kapitolu svojho nekonečného príbehu práve s Vajnorama. V pondelok 20. júna 2022 sa v aule univerzity uskutočnili promócie absolventov Univerzity tretieho veku Ekonomickej univerzity v Bratislave. Vyše 20 starších študentov si prevzalo osvedčenie u ukončení štúdia v študijnom programe Nikdy nie je neskoro začať niečo nové o Vajnoroch. Okrem akademických funkcionárov Ekonomickej univerzity v Bratislave a garanta študijného programu bol na slávnostnom akte prítomný aj starosta MČ Bratislava Vajnory Ing. Michal Vlček.**

**R**ektor Ekonomickej univerzity v Bratislave prof. Ing. Ferdinand Daňo, PhD. vo svojom príhovore okrem iného povedal: „Študovali ste zodpovedne, s obrovským elánom a záujmom, čo je pre starších študentov typické. Zaradili ste sa tak do skupiny ľudí, ktorí sa rozhodli naplniť je-seň svojho života činnosťou a zmysluplnou činnosťou, akou vzdelávanie nesporne je.

*Som presvedčený, že dnešný deň nie je definitívnou rozlúčkou s našou univerzitou, a verím, že sa k nám vrátite a vyberiete si ďalší zaujímavý študijný program.“*

Starosta MČ Bratislava Vajnory vo svojom príhovore absolventom povedal: „Ste pozitívnym príkladom v dnešnom svete. Roky života Vás naučili, že skutočne chápete hodnotu vzdelania, hodnotu vedomostí a potrebu toho, že je nevyhnutné sa vzdelávať po celý život. Som na Vás hrdý.“

Absolventov univerzity tretieho veku prišli v tento deň podporiť ich najbližší. Nechýbali kytice, spoločné fotografie, spokojné úsmevy a slzy dojatia. Pani Soňa Molnárová, vicestarostka MČ Bratislava Vajnory a zároveň absolventka Univerzity tretieho veku Ekonomickej univerzity v Bratislave, povedala: „Dnes som pochopila, že sny sa dajú plniť v každom veku. Dnešné promócie boli pre mňa intenzívnejším emocionálnym zážitkom ako tie, ktoré som mala pred viac ako 50 rokmi. Nie je to iba vekom, ale aj profesionálnou organizáciou štúdia a promócií na Ekonomickej univerzite v Bratislave a u nás vo Vajnoroch. Teším sa na nový akademický rok a nový študijný program vo Vajnoroch. Verím, že nás bude stále viac a viac.“

Príbeh Univerzity tretieho veku Ekonomickej univerzity v Bratislave vo Vajnoroch nekončí, ale pokračuje ďalej.



## KRÁSNE ŽIVOTNÉ JUBILEÁ

### 70 rokov sa dožili

Daniela Rybárová, nar. 3. 5.1952  
Janka Grebečiová, nar. 19.6.1952  
Olga Hollá, nar. 6.8.1952  
Alžbeta Feketeová, nar. 24.8.1952  
Alena Dufeková, nar. 25.8.1952

### 75 rokov sa dožil

Ján Krištofič, nar. 12.8.1947

### 80 rokov sa dožila

Katarína Jaslovská, nar. 17. 7.1942

**Všetkým jubilantom želáme pevné zdravie.**

# Vinohradnícky spolok Vajnory – riešime aj revitalizáciu územia vo vinohradoch

Text: Václav Fekete  
Snímka: archív spolku

**Tento rok opäť rýchlo beží a blíži sa naša druhá ošetrovacia a spracovanie hrozna. Rutinné práce sme doteraz zvládli dobre. Suché obdobie však prinieslo aj problémy. Uvidíme, čo spravilo s vysadenými novými štepami. Časť z nich sme aj zavržovali a časť sme ponechali na prírodu. Budúci rok môžeme porovnať výsledky.**

**S**ucho prinieslo aj zvýšený infekčný tlak na listy a vlastné strapce viniča. Vzhľadom na časté sledovanie a vyhodnocovanie stavu, konzultácie s mnohými vinohradníkmi a „trafením“ postreku je stav viniča zatiaľ dobrý. Dokonca sme následne radili aj ďalším vinohradníkom, ako na to. Mnohým iným sa táto časť starostlivosti nevydarila a na ich honoch bude slabšia úroda.

V katastri Rače bolo už viacero požiarov a hasiči sa zapotili. Požiare sa našim vinohradom zatiaľ vyhýbajú, zrejme sú Vajnori disciplinovanejší. I keď obilie v lokalite Priečne nedávno horelo.

Ešte pár slov k extrémom počasia – k suchu a dažďom. Pôvodne sme riešili opatrenia proti zatápaniu lokality Oľšie vodami zo za-



Studnička



Zemanovci

nesenej Struhy, pretekajúcej cez hrádzu do územia. Vinice sa nedali obrábať technikou. Prerušené boli aj trasy napájajúce studničku, ktorá aj po vyčistení zostala suchá. Ale územie pod ňou bolo celé zamokrené. Ešte budeme riešiť, aby sa voda objavila aj v studničke. Prečistenie Struhy sme vykonali iba čiastočne. Takže po dažďoch sa naplnia jednotlivé „poldre“ a budú vodu akumulovať – neodtečie hneď preč.

Boli sme si pozrieť aj ďalšiu lokalitu pôvodnej studničky pri „Hájnickej búde“. Oslovili sme majiteľov pozemku z pôvodnej vetvy rodiny Polákovcov, či nemajú niečo proti vyčisteniu. Nemali, dokonca sľúbili pomoc. Nakoniec nás s úvodnými prácami predbehol Jozef Zeman, ktorý nemá rád dlhé reči a je akčný. Takýchto ľudí potrebujeme. Jozef si zaspomínal, ako mame voda v minulosti chutila a že si ju naberali aj domov. My sme tam tiež chodili, keďže starí rodičia mali vedľa vinohrad Grafle. Ten bol síce už v tom období v správe JRD Vajnory, ale mali sme tam tzv. záhumienku. Vyššie nad územím v lokalite Kačinske pôvodná stará viniča bola pred 40 rokmi zničená a JRD pripravovalo novú výsadbu. Tú aj realizovalo. Ale späť k studničke. Na jej dne je voda. V čiste-

ni budeme pokračovať a veríme, že po skončení sucha sa voda objaví. Pred rokom z nej vytekala, je to vlastne jeden z výverov tvoriaci pôvodný tok Struhy. Trochu odbočím k téme zrážok a vody. Kataster Vajnory je malý. Odkázaní sme preto na veľký kolobeh vody v prírode. Malým lokálnym kolobehom vody v zásadne nevyriešime problémy, no trochu ich môžeme zmierniť. Navyiac, voda z vajnorského potoka je v súčasnosti „krátkou cestou“ odvedená mimo katastra. To treba v spolupráci so správcou toku SVP š.p. napraviť. Ešte jedna menšia úvaha. Tzv. 100-ročná zrážka používaná do výpočtov má viac ako 5 cm. Ak ju celú teoreticky zachytíme, vystačí v letnom období kryť asi štvrtinu potrieb vody pre biotu. Ostatné závisí od rozloženia menších zrážok v čase. Toto platí pre stav bez zväzovania klimatickej zmeny. Ešteže vplyvom vodného diela Gabčíkovo máme zatiaľ zvýšené aspoň minimálne hladiny podzemnej vody.

Zo spoločenskej činnosti spolku môžeme spomenúť našu účasť na akcii Vína v parku i na Dožinkoch. Do konca roka počítame s akciami na hody a ošetrovacia tiež bude aj spoločenskou udalosťou. Tešíme sa, že sa o problematiku zaujímate.

Rozhovor s mladým vedcom a výskumníkom v oblasti elektroniky Jakubom Nagyom

# Balón s jeho miniatúrnou sondou zaletel až do Iránu

Talentovaný Vajnorák vyhral tender pre americkú armádu

**Text:** Stanislav Bachleda  
**Snímky:** archív Jakuba Nagya

**Sedemnástročný Jakub Nagy je autorom startupu – unikátnej elektroniky pre meteorologické pikobalóny. Originalita riešenia je celosvetovo výnimočná. Toto je jedna z oblastí, ktorými sa mladý vedec a výskumník zaoberá. Ďalšou je problém s náhradnými dielmi a ich nedostatkom na lodiach. Vyžaduje si to komplikované logistické postupy, v lodných skladoch sa hromadia dielce, ktoré sa nemusia, ale môžu pokaziť. Takéto situácie sa pomerne ťažko predvídajú. Tender americkej vojenskej organizácie Naval Sea Systems Command, starajúcej sa o zásobovanie a vybavenie vojenských lodí, požadoval riešenie tohto problému. Jakub Nagy sa so svojím tímom do tohto procesu zapojili, výsledkom čoho bolo vytvorenie softvéru, vďaka ktorému je možné túto situáciu vyriešiť. „Vo svojom riešení sme navrhli v 3D tlačiarňi vytlačiť náhradné diely, konkrétne kohútiky“, hovorí mladý výskumník Jakub.**

**O týchto i ďalších výskumných prácach budeme podrobnejšie hovoriť v nasledujúcom rozhovore**

► **Kedy ste prvý raz pocítili, že chcete robiť to, čo robíte, alebo to bolo vnuknutie, i silný pocit, že niečo vás zaujalo natoľko, aby ste začali vyhľadávať súvislosti s možným budúcim povolaním?** Odmalička ma zaujímali napríklad stavby, stroje na stavbách, v knižke som si našiel s otcom príbeh o staviteľovi Božekovi Bobovi. Do dvoch rokov sme bývali na vidieku, pochopiteľne sme mali rôzne nástroje, ktoré



Jakub Nagy v pracovni

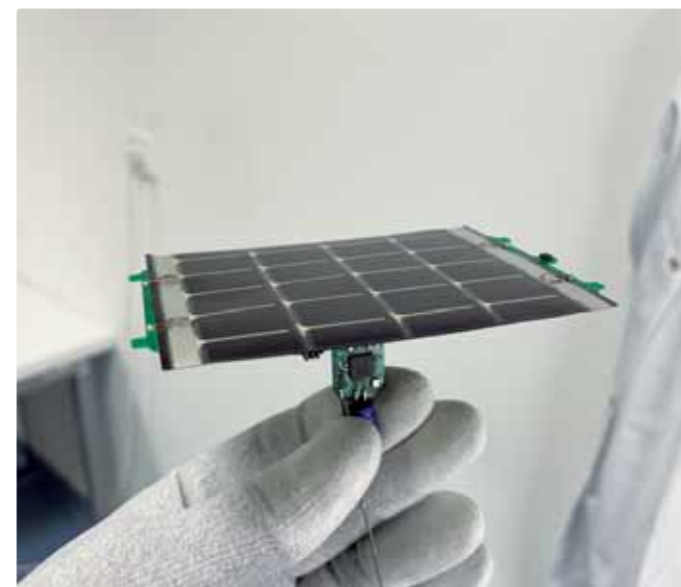
ma ako dieťa zaujímali. Keď som bol prvák na základnej škole, okrem mnohých iných tém ma zaujalo, aký najväčší prístroj existuje. Mamina mi povedala, že je to urýchľovač častíc. Vtedy som si nevedel predstaviť, čo to je, ani kde je Zern, teda miesto na pomedzí Švajčiarska a Francúzska, kde sa urýchľovač nachádza. Hoci som nevedel, aká je náplň tohto zariadenia, rozhodol som sa, že tam chcem pracovať. Nemal som tušenie o časticovej fyzike, ale vyzeralo to veľmi zaujímavovo. Išlo asi o taký pocit dieťaťa, ktoré chce byť hasičom, policajtom, i smetiárom. Bola to však už oblasť techniky, ktorá vo mne kdesi vo vnútri driemala. Mal som vtedy deväť rokov. Vydržalo mi to doteraz.

► **Záujem o techniku sa prejavil aj konkrétne?**

Dostal som takú technickú hračku, ktorá obsahovala rôzne drôtky, konektory, banániky, žiarovky, a tak som skúšal, čo sa s tým dá robiť. Našiel som si krabičku od šperkov, kartónovú dosku, lepiacu pásku a napokon sa mi podarilo zostrojiť jednoduchý prístroj, ktorý aj fungoval, myslím, že svietil.

► **Vráťme sa ešte trochu späť, do skoršieho detstva...**

...bol to celkom prirodzený proces vývoja. Tak ako mnoho mojich rovesníkov, aj ja som mal rôzne hračky technického charakteru. Poznávacia schopnosť u dieťaťa prebieha tak, že predmety rozoberá a snaží sa ich následne skompletizovať. Často sa to nepodarí, ale proces poznávania je prítomný. Aj keď je to zväčša jednoduchý postup – je tam motorček, nejaké káble, baterka, niečo



Sonda so slnečným kolektorom pre pikobalón



Takúto časť ventilu možno vyrobiť na 3D tlačiarňi

k tomu, spojím štyri veci a niečo sa začne diať. Podarilo sa mi zostrojiť jednoduchý prístroj – ventilátor. Krútilo sa to, fúkalo. Tešilo ma to, páčilo sa to aj spolužiakom. Robil som to, čo ma zaujímalo, a postupne prichádzali náročnejšie konštrukcie.

► **Bolo to ešte v nižších ročníkoch základnej školy, keď sa nezvykne formovať výrazný vzťah ku konkrétnejšiemu smerovaniu, najmä v prípade technických oblastí. Vynímali ste sa medzi spolužiakmi?**

Nepamätám si veľmi, či som sa vynímal, aspoň si to nemyslím, ale je fakt, že ako štvrták som na chémiu chodil so siedmakmi. Už vtedy som vedel spamäti periodickú sústavu prvkov, naučil som sa aj princíp niektorých chemických reakcií, ale aj ďalšie učivo siedmej triedy základnej školy. Vzťah spolužiakov bol celkom prirodzený, aj keď možno nie vždy chápali moje pohnútky. V súčasnosti, keď sa moje aktivity dostali do médií, môžu mať niekedy pocit, že robia toho málo, azda je to pre niekoho aj demotivujúce, čo bolo pre mňa niekedy aj nepríjemné, ale pracoval som na tom, aby to tak nepôsobilo.

► **Ako pocítujete svoju pozíciu a postavenie medzi rovesníkmi v súčasnosti, vo veku sedemnástich rokov, keď študujete na gymnáziu? Dokážete zvládnuť učivo a svojím spôsobom vedeckú, výskumnú, dokonca i výučbovú činnosť? Ako vás vnímajú spolužiaci a rovesníci v súčasnosti? Neprejavuje sa aj závisť, či nezičlivosť?**

Nepocítujem extrémne prejavy voči sebe, aj keď je možné, že existujú. Celkom úprimne môžem povedať, že veľmi veľa pracujem. Nikomu predsa nič nebráni, až na mimoriadne výnimočné okolnosti pracovať toľko, aby dosahoval výborné výsledky.

Uvedomujem si, že je to aj otázka talentu pre istú oblasť, ale všetci vieme, že talent je len časť cesty k úspechu. Možno pracujem viac ako veľa iných ľudí. Vážim si však osobnosti, napríklad výtvarníkov, ktorí krásne maľujú, vytvárajú hodnotné diela, aj iných tvorcov, ale spoločensky to nie je tak docenené ako oblasť, v ktorej pracujem ja. A to ma niekedy trápi.

► **Zažili ste moment, že sa na Vás ľudia dívajú trochu ináč...**

..., no, viete, asi áno, lebo to, čo robíme, je zrejme veľmi špecifické, aj keď vidím isté spoločné znaky v tom, čo zažívam ja a čím žijú niektorí spolužiaci. Aj s reakciou okolia sa viem stotožniť, hoci sú chvíle, keď ako keby som sa sám vnímal z istej vzdialenosti. Ale viem sa odosobniť a vyrovnávať sa aj s tým, ak nám mal v úmysle napríklad niekto škodiť. Negatívne to však náš kolektív neovplyvňuje, lebo je medzi nami zhoda a spoločný cieľ. Ak sa ukázal problém aj takéhoto druhu, spoločne sme si ho prediskutovali a nebol dôvod, aby nás trápil. Ale nie sú to časté javy.

► **Kto tvorí váš tím?**

Sme všetci stredoškolskí študenti vo veku 15 – 19 rokov z rôznych škôl na Slovensku, ale aj z iných krajín.

► **Ako vznikol, kedy začal pracovať, ako v ňom prebieha spolupráca?**

Tá sa začala ešte na začiatku pandémie. Robili sme vývoj webu pre ministerstvo školstva. Bol to projekt, na ktorom sme spolupracovali aj takou formou, že s niektorými sme sa osobne ani nestretli. V súčasnosti sa venujeme vývoju hardwaru, čo si už vyžaduje aj pracovné priestory, ktoré máme v Bratislave, i viac osobnej súčinnosti. Neznamená to však, že chodíme každý deň do

práce, ale stretávame sa podľa individuálneho riešenia úloh.

► **Môžeme konkrétnejšie hovoriť o vašej výskumno-vedeckej i výučbovej pôsobnosti?**

Naším hlavným projektom v súčasnosti je pikobalón. Je to môj projekt asi štyroch rokov.

► **Môžete trochu viac priblížiť o čo ide a ako vznikol?**

Je to v podstate moja idea, aj keď názov nie je môj, lebo už existoval ako terminus technicus, teda odborné pomenovanie. Je to voľne dostupný termín a my ho používame ako značku. Akonáhle bude tento projekt patentovaný, budeme ho používať ako vlastnú značku. Zrodil sa, keď som bol v škole v prírode a na jarmoku v Košiciach som si kúpil balón, ktorý som si niesol na šnúrke. Keď sme sa vracali do tábora, balón mi praskol, čo ma veľmi nahnevalo. Na druhý deň sme šli opäť do Košíc a na internete som si vyhľadal, v ktorom obchode predávajú hélium a samozrejme na trhu balóny. Mali sme podnikateľský zámer predávať balóny spolužiakom v tábore kus za 2 eurá, ako sa predávali na jarmoku. Kúpili sme fľašu hélia, nafúkali balóny, predali sme toľko, aby sme neboli v červených číslach a ešte desať balónov nám zostalo.

Terminus technicus je to práve preto, že to nie je moja idea. Koncept malých, lacných balónov ktoré lietajú, existoval už dlho. Ja som, respektíve môj tím, prišiel s ich využitím v meteorológii.

► **Tým sa to skončilo?**

Nie. Dokúpili sme aj latexový balón, podobný meteorologickým, aj keď nie takej kvality, ale rozhodol som sa, že urobím experiment a vypustím ho. Lenže vypustiť také zariade-



nie si vyžadovalo aj príslušné povolenia, a tak som od toho upustil. Ale nie nadhlo. Na facebooku som náhodou našiel, že Slovenská organizácia pre vesmírne aktivity chce vypustiť niečo také, ako som mal v úmysle. Volalo sa to pikobalón. Zašiel som k nim, sídlili na FEIK-e Slovenskej technickej univerzity a zistil som, že je to balón podobný tomu, aký som chcel predtým vypustiť sám, ale podstatne menší, a teda aj lacnejší. Rozdiel bol však v tom, že meteorologický balón v istej výške praskne, sonda, ktorú nesie, klesne na zem a tú vedci potom analyzujú. Pikobalón sa dostane do stanovenej výšky, ale nepraskne a letí ďalej.

#### ► Prečo nepraskne?

Meteorologický balón je z pružného materiálu, znižovaním vonkajšieho tlaku a zvyšovaním vnútorného dôjde k jeho deštrukcii. Tento pikobalón je z odolnejšieho, ale je naplnený len na 20, maximálne 30 percent a keď sa jeho objem zväčší a tlak vo vnútri sa vyrovná vonkajšiemu, letí v dosiahnutej výške okolo 160 kilometrov ďalej. Stovky i tisíce kilometrov. Vypúšťajú ich najmä rádioamatéri na celom svete. Podľa mňa je to dosť samoúčelné, lebo nezískavajú žiadne užitočné dáta. Je to len ich hobby.

#### ► Kedy ste sa rozhodli pre túto činnosť?

Konala sa rádioamatérska súťaž, na ktorej som sa plánoval zúčastniť. V tom čase som už robil rôzne projekty, napríklad meteorostanicu pripojenú na internet, neurochirurgiu na šváboch, odpaľovače výbušnín. Moje prístroje boli dosť komplikované i objemné, malo to veľa káblov. Ale ten pikobalón na súťaž mal byť veľmi malý, menej ako dvadsať gramov. To znamená, že i sonda na balón musela byť menšia a ľahšia ako niektorý z komponentov, ktoré som dovtedy používal. Nezostávalo iné, len začať rozmýšľať nad riešením. Podarilo sa mi to zostrojiť

a umiestnil som sa z asi dvadsiatich účastníkov na druhom mieste. Zaujalo ma to, postavil som ďalší, menší a lepší, potom prišla spolupráca so spomínanou vesmírnou organizáciou, pod záštitou ktorej som tento projekt už robil – mimochodom jeden z trinástich balónov doletel až do Iránu.

#### ► Bola to ďalšia silná inšpirácia?

Áno. Chodil som na festival vedy a techniky pre študentov, kde som to mal ako vedecký projekt. Ten však bolo treba dať do textovej podoby, ktorá obsahovala návrhy, ako by sa to dalo využiť pre meteorológiu, klimatológiu i pre ďalšie oblasti. V roku 2020, ešte v čase vrcholice pandémie, som sa zúčastnil súťaže online, ktorá bola v Moskve, a vtedy som sa zoznámil s kolegami z nemeckej vzdelávacej organizácie. Oni mi ponúkli, že tento projekt zafinancujú s podmienkou, že by to mala byť medzinrodná spolupráca študentov. O pár mesiacov som s ich pomocou vytvoril pracovný tím, v súčasnosti už stabilizovaný, v ktorom každý vie, o čo ide, čomu sa venuje. Máme aj vážnych partnerov, firmy, jasnejšie formulované ciele a plan, aby sa projekt zrealizoval čo najskôr.

#### ► Aká veľká je v súčasnosti sonda, ktorú nesie balón, plus ešte solárny článok?

Sonda má veľkosť cca dvojeurovej mince, ale váži iba gram, vidíte to tu na mojej ruke. Obsahuje kompletnú komunikáciu, procesor. Solárne panely vážia štyri gramy, teda váži to päť gramov. Spolu s balónom a jeho náplňou má celý komplet 50 gramov.

#### ► Máte ešte ďalšiu otázku týkajúcu sa Vašej výskumnej činnosti – čo predstavuje názov akustického levitačného zariadenie?

Asi v siedmom ročníku základnej školy som chcel úspešne obstať v súťaži podobnej ako študentská odborná činnosť. Našiel som si

na jednej americkej internetovej stránke tutorial na postavenie akustického levitátora, čo je vedecké zariadenie a technológia na rôzne experimenty, ktorú vyvinuli na jednej univerzite vo Veľkej Británii, kde dve kvapky nejakého materiálu sa zlúčia a pohybujú sa v priestore bez toho, aby sa dotýkali stien, teda levitujú, voľne lietajú. Je to pomerne jednoduché i lacné. Pôvodný autor to urobil za cca 100 eur, mne sa to podarilo počas niekoľkých týždňov o pár eur navýšiť. Dal som tomu aj vonkajší vzhľad, UV osvetlenie, napáňový regulátor a ešte niekoľko detailov.

#### ► Ako ste sa dostali k tendru pre americké námorníctvo a čo predstavuje?

Tender vypísali verejne v duchu súčasných podmienok spolupráce verejného a vojenského sektora. V súčasnosti je ten vojenský o niečo pozadu, a tak sa obracia na súkromné firmy, ktoré sú technologicky progresívnejšie. V tomto prípade – ide o výrobu náhradných dielov, ventilov na tekutiny na lodiach prostredníctvom 3D tlačiarň – sme podpísali spoluprácu o tom, že to majú právo užívať, modifikovať a ďalej licencovať. Ale zároveň to môžeme robiť aj my. Lenže je to natoľko špecifická vec, že získať na to objednávateľa je takmer nemožné. Teda pre nás. Armáda si to môže dovoliť. Má to praktickú stránku – nemusia v lodných skladoch voziť náhradné diely, ktoré si vyrobia sami. Praktické je to aj vo vesmíre.

#### ► Keď hovoríme o vesmíre, dočítal som sa, že spomínanými pikobalónmi by sa dalo „obaliť“ zemeľu a získavať tak hodnoverné informácie pre predpovede počasia a klimatické katastrofy. Nemáte tak trochu pocit záchrancu sveta, keď sa Vám podarilo vytvoriť miniatúrnú sondu a s Vaším pikobalónom doletieť tak ďaleko?

Myslím si, že všetky naše doterajšie projekty sa niesli v duchu prispieť k riešeniu problémov, ktoré nás v súčasnosti sprevádzajú. Ale že by som mal pocit, že my vyriešime práve tieto problémy, tak to nie. No každý niečo urobiť musí a keď sa to zráta, tak to tej našej zemi pomôže.

#### ► Na čom pracujete v súčasnosti?

Pripravujeme projekt robotickej domácnosti pre dôchodcov v Nórsku.

#### ► Aké je vaše osobné želanie do blízkej i vzdialenejšej budúcnosti...

Napriek situácii, v akej sa nachádzame, sa snažíme – moji kolegovia i ja by optimistami a usilovať o to, aby všetko smerovalo k lepším udalostiam. Vo svojom živote robím možno málo krôčikov, ale chcem, aby mali dlhodobý dopad, aby boli užitočné. Aby to zmenilo životy čo najväčšiemu množstvu ľudí k lepšiemu.

## Počiatky a pôsobnosť nášho dychového orchestra (13)

**Zdroj:** Vojtech Fekete: Prešporská obec Vajnory (kronika)

**Snímky:** archív Vajnorkej dychovky

**Poslaním dychových hudieb vo Vajnoroch bolo nielen zabávať, ale aj vychovávať a vzdelávať mladých hudobníkov. Vedenie oboch kolektívov si to uvedomovalo v plnom rozsahu, ináč by tieto dychovky neboli neustále vysoko oceňované a pozývané na významné celospoločenské podujatia. Častým miestom účinkovania bola najmä Viedeň, kde si medzi krajanmi, ale aj ostatnými obyvateľmi obe telesá vytvorili veľmi dobrú povest vďaka kvalite interpretácie, pestrému repertoáru a pôsobivým krojom. Významnou udalosťou boli oslavy vyše storočnej existencie a úspešného pôsobenia veľkého orchestra.**

V predvečer svojich 110-ročných osláv trvania vajnorkej dychovej hudby vo Vajnoroch sa zúčastňuje Vajnorák na Mierových slávnostiach v Rusovciach, kde v rámci dychových hudieb v Bratislave získava prvé miesto a aj cenu Mestského výboru ROH za dlhoročnú činnosť. Aj záver samotných osláv v októbri odbrzala dychová hudba Vajnorák na návrh Obvodného národného výboru Bratislava III. od hlavného mesta SSR Bratislavy, odboru kultúry vyznamenanie a to čestné uznanie rady NVB „Za vzornú kultúrno osvetovú prácu“ a to pri príležitosti Dňa osvetových pracovníkov.

Rok 1976 patril aj dychovej hudby z Vajnora. Veď oslavovala 110 výročie jej založenia. Začali sa tieto oslavy už ráno tradičným ranným budíčkum po obci, potom slávnostný koncert pred družstvo, súťaž dychových hudieb. Tu odbrzala dychovka ako jubilant zvláštnu cenu v rámci štandarty, ktorú odovzdával herec Anton Baláž, ktorý sústavne s vajnorskou dychovkou vystupoval nielen, doma, ale aj v zahraničí.

Na druhej strane sa i Vajnoranka činí. Natáča 21. septembra s folklórnou skupinou z Vajnora v Klenitnici ľudovej hudby

program pre čl. rozhlas v Bratislave v pásmo slovenskej ľudovej hudby v ucelenom tematickom programe JAR-LETO-JESEŇ-ZIMA. Ako ináč, účinkujúci z Vajnora sa predstavili v „jesennej časti“ svojím typickým „Vinobranie vo Vajnoroch“ ku ktorému scenár zostavil Ondrej Demo a S. Dúšek (Dúšek. Pozn. red.). Na záver roka 13. novembra vyhráva Vajnoranka do tance a na počúvanie v Rakúsku vo Viedni, kde sa konala „Podružná veselica“ pre celú krajskú verejnosť. Celé toto podujatie organizoval klub čl. turistov v Rakúsku a prebiehalo v krásnej sále Národného domu vo Viedni na Turnergasse.

Dychová hudba Vajnorák aj v roku 1977 mala znova bohatý program. Začalo sa to vo februári, keď na pozvanie Demokratického zväzu Slovákov hral v Budapešti na „Slovenskom fašiangovom bále“, v tom istom mesiaci hrá aj vo Viedni v povestnej Stadthale, potom aj na zábavách v miestach, ktoré organizovali krajanovia Česi a Slováci vo Viedni. V apríli sa zúčastňuje ako hosť festivalu dychových hudieb v Chtelnici, v septembri zase na domácom festivale vo Vajnoroch a v tom istom mesiaci aj na XII. festivale Pádiveho Trenčína už v počte 44 členov.

Vajnoranka vyhrávala tiež v Rakúsku na prvomájových oslavách pre členov Krajského združenia Čechov a Slovákov. Večer vyhrávala im na tanečnej zábave v ich Robotníckom klube.

V júni poriada Vajnoranka promenádne koncerty vo Vysokých Tatrách na Štrbskom plese, v Novom Smokovci a v Tatranskej Polianke.

Rok 1978 začneme komentovať činnosťou oboch dychových hudieb vo Vajnoroch. Kým činnosť Vajnoráka sa prejavovala viac na domácej pôde, v Bratislave a na blízkom okolí na druhej strane činnosť Vajnoranky bola zameraná najviac mimo miesta.

Tak Vajnoranka sa zúčastňuje vo februári osláv 25. výročia založenia „Služieb mesta Mikulova“ na Morave, v apríli hrá na zahájení Obvodnej konferencie KSS v Bratislave III. vo Vernosti. Prvého mája obe hudby, a to Vajnorák a Vajnoranka vyhrávajú na sprievode pracujúcich v Prvomájovom sprievode vo Viedni v Rakúsku.

V júli Vajnoranka nacvičila spolu s folklór-

nou skupinou pri OB podľa scenára Dr. Ondreja Demu a Dr. Dúžeka pásmo „Vinobranie vo Vajnoroch“, s ktorým pásmom sa predstavila vo Východnej a naostatok v septembri sa zúčastnila celoslovenskej prehliadky malých dychových hudieb v Lednických Rovniach.

V kronike Prešporskej pbce Vajnory je desaťročný výpadok informácií o pôsobnosti veľkej i malej dychovky. Údaje pokračujú až rokom 1988.

V roku 1988 pri príležitosti 125. výročia založenia Maticy slovenskej sa zúčastnila aj dychová hudba Vajnorák s ochotníčkami z mládežníckych organizácií ako aj starších účastníčok na týchto oslávach. Boli krásne, krojované skupiny vedno tvorili súlad myšlienok národa, obrodenia, lebo každá skupina predstavovala historické dianie. Tak Vajnorčania sa predstavili ako celok so svojim „Vinobraním“ a zožali taktiež ako aj iné súbory ovácie miestneho obyvateľstva, ba aj iných, ktorí prišli na tieto slávnostné dni do Martina.

Dňa 21. novembra 1989 zomiera jedna z najvýznamnejších osobností v hudbe, kapelník Fero Fekete, ktorý riadil, organizoval, vyučoval vajnorškej dychovku vyše 45 rokov. Jeho priekopnícka práca sa nedá doceniť, hovorili to za neho krásne výsledky, ktoré pod jeho vedením dosahovala hudba vo všetkých súťažiach, ale aj účasť hudby na podujatiach, ktoré presahovali rámec nielen Vajnora, ale aj v celej našej vlasti a v zahraničí.

Jeho miesto zaujal ako kapelník mladých ambicióznym kapelník Vlado Palovský, nar. 1956 a celá dychovka a nielen ona, ale aj vajnorškej verejnosť verí, že bude iste kráčať v jeho šľapajach a dovedie dychovú hudbu na taký piedestál, aký si zasluhuje nielen čo do rokov trvania a tradície, ale aj výkonom.

—  
Týmto konštatovaním sa na strane 172 tunajšej kroniky končia akékoľvek informácie, údaje, a popisy udalostí súvisiace s pôsobnosťou vajnorškej dychovky hudieb.

# Osudové spojenie osvietennej osobnosti Ferdiša Juriga s Vajnormi (2)

## Príchod v pamätnom roku 1905, krátko pred koncom fašiangov

Text: Stanislav Bachleda  
Snímky, reprodukcie: archív

**Príchod Ferdiša Juriga do Vajnor nebol prechádzkou ružovým sadom. Na vajnorskú faru prišiel vo februári 1905 ako administrátor, aby sa v apríli toho istého roku stal aj farárom. Už predtým sa čo to podozvedal o situácii medzi obyvateľmi, ako sme už spomínali v predchádzajúcej časti.**

Jeho rozhodnutie odstraňovať trecie plochy medzi jednotlivcami i skupinami podporila aj udalosť vo Vajnoroch síce bežná, no zároveň aj výnimočná tak krojmi, ako aj zvykmi – svadba. Po príchode sa porozprával s odchádzajúcim pánom farárom, aby vzápätí prišla za ním deputácia s pozvaním na svadobnú hostinu u Jaslovských. Samozrejme, že neodmietol, lebo sa mu naskytla príležitosť spoznať nielen situáciu, ale aj jej aktérov osobne. Predchádzajúce zvesti o táboroch v protivenstvách sa mu len potvrdili a tak sa rozhodol, že začne konať ihneď. Po príchode zistil, že skupinky boli pousádzané podľa svojich zámerov i presvedčení, najmä dve najodlišnejšie, a tak bez okolkov rozhodol: „Viete čo, dajme tie dva stoly dokopy. Ja si sadnem doprostredka a títo jeden na pravicu a druhý na ľavicu. Kto bude proti nám, ten pôjde pod lavicu. Pomiešal okolo seba strýčkov – protivníkov, ktorí ako vyjavení hladeli, čo to len bude. Za krátku chvíľu začal im spievať piesne, ktoré aj oni vedeli. A čo hnev rozdvajil, to spev spojil. Ako boli dohromady hnevníci pomiešaní, tak si museli na jeho posmelovanie dokopy štrngnúť. S kým si náš Slovák úprimne štrngne, tomu z hnevu popustí. Ktorí sa už od rokov ne-zhovárili, jazyky sa im, pravda, aj tak trochu pod vínom rozviazali a prestali si byť hnevníkmi“, tak hovoria dobové dokumenty. Okrem toho na nedelnej omši kázal na túto tému a vstupoval do svedomia bývalých i možných budúcich hnevnikov, že: „...základnou vlastnosťou a povinnosťou kresťana (a nie-



Pamätná púť vo Velehrade, na ktorej sa zúčastnila početná skupina Vajnorákov

len kresťana, pozn. red.) je: keď si urazil, si povinný odprosiť, a koho odprosia, povinný je odpustiť“.

Aká jednoduchá, ale účinná logika. Oba bývalé nezmieriteľné tábory sa dokonca dohodli, že spoločne pôjdu bývalého pána farára požiadať o odpustenie za svoje chyby.

Nový pán farár vedel že ho čaká náročná práca s ľuďmi a ľudia si ho obľúbili od samého začiatku, hoci viac napomínal, ako chválil. Ale, ako je známe, vajnorský ľud bol pracovitý, vzdelaný, obetavý, pohostinný a ako taký pochopil, že Jurigova misia je užitočná pre každého. Neznamená to síce, že sťa čarovným prútikom zmizli všetky problémy, ale napätie medzi ľuďmi povolalo, zmierovanie bolo častejšie a život v obci pokojnejší.

Prispievali k tomu aj časté návštevy pána farára v domácnostiach, štedrých aj na po-

hostenie. Sám spomínal, že „všade, kam došli, hneď bolo údené alebo aspoň dobrá vajnorská slanina s výborným chlebom a s pitným vínkom na stole. Bol to život milý, radostný“.

Okrem farára bol na odchode v tom čase aj učiteľ, podľa vtedajšieho jazyka rektor. Namiesto starého navrhol človeka, o ktorom si myslel, že bude užitočným a spoločlivým článkom vo vzdelávaní vajnorskej pospolitosti a presvedčeným národovcom. Táto úloha sa Jurigovi nevydarila, lebo vyvolený rektor nespĺnil nielen jeho očakávania, ale ani predstavy vajnorského obyvateľstva. Okrem toho bol problém aj s budovou školy, v ktorej sa učilo niekoľko tried naraz, vybavenie bolo, mierne povedané, veľmi jednoduché, deti nemali stoličky, ale drevené kládky, čo kvalitu vzdelávania oslabovalo. Jurigovo presvedčenie, že ľud by mal byť vzdelaný, aby sa vedel

v živote uplatniť, ho viedlo k tomu, aby vo Vajnoroch postavili cirkevnú školu. Cirkevnú preto, aby úplne nepodliehala úradnej moci a neučilo sa v nej takmer výlučne po maďarsky. Ani nie do dvoch rokov bolo rozhodnuté – škola sa začne stavať. Jurigovo národovectvo nebolo nacionalistické, ale presvedčivo národné, čo stále prízvukoval na podujatiach cirkevných i verejných.

Rok 1906 bol v našich dejinách zlomový. Jeho duša trpela pre útlak, ale aj pre nedostatočné národné cítenie spôsobené absenciou kvalitného vzdelávania v rodnej reči. Napriek tomu sa medzi ľuďmi myšlienky slovenského povedomia šírili, na čom mal rozhodujúcu zásluhu Juriga i ďalší národní buditeľia spojení myšlienkou šírenia vzdelanosti. Takým prostriedkom bola tlač, prostredníctvom ktorej sa do verejnosti dostala aj Jurigova národná modlitba.

*Všetci odvážni už z hrobu vstávame.  
Otrocké putá so seba striasame.  
Život za národ rád v obeť prinesiem  
v sláve žiť budem, keď aj v boji zhytniem.  
Otče krivdených, okovmi trasieme,  
otúž nám svaly v ten krutý boj, Bože.  
Slovák bol ako repa, ako holub  
mäkký, bez hnevu, bez žľče rodoľub.  
Oceľ, kremienka je nám znakom novým,  
láskou ospalý národ rozpálím.  
A hnevom krivdu zo sveta vyženieme,  
ožiješ, rod môj zchrčí „hyniem.????“*

Akú významnú úlohu plnila tlač, si Juriga uvedomoval už na predchádzajúcich pôsobiskách. Veriacich podnecoval, aby čítali. Dokonca pri spovedi namiesto otčenášov, zdravasov a iných modlitieb podnecoval, aby si predplatili slovenskú tlač, ktorú v tom čase predstavovali najmä Katolícke noviny. Tieto užitočné noviny dokonca



Juriga vo vajnorskom kroji, v ktorom príležitostne aj vysluhoval bohoslužby

cirkevná vrchnosť pod vplyvom, či dokonca na príkaz maďarských úradov zakázala a nahradili ich Ľudové noviny. Najaktívnejším prispievateľom do oboch periódik bol práve Ferdiš Juriga, ktorý svojím ostrým perom provokoval vtedajšiu vládnú moc a za články Ohrňme rukávy a Faraoniti a Herodiáni ho odsúdili na dva roky väzenia.

Prečo bol rok 1906 zlomový? Podarilo sa to, v čo málokto dúfal. Vo voľbách do uhor-

ského parlamentu podarilo sa uspieť siedmim slovenským poslancom: Martin Kolár, František Skyčák, Metod Bella, Milan Hodža, Dr. Pavel Blaho, Dr. František Jehlička a Ferdiš Juriga, ktorý kandidoval za Stupavu. Aj keď prvú ponuku Juriga odmietol, napokon si uvedomil, akú významnú úlohu môže zohrať v národno-oslobodzovacom boji. Vtedajšia vrchnosť netušila, akého bojovníka za slovenský národ dostala. Jeho parlamentné vystúpenia boli a zostali historickými dokumentmi.



Vajnorskí žiaci s Lesolou



Juriga druhý sprava v Prešporke, krátko po založení Katolíckych novín v roku 1901

# Život FK Vajnory

**Text:** Richard Fekete

**Snímky:** Naďa Horváthová, Martin Gabura

Po minulej sezóne sa opäť veľmi rýchlo priblížil čas, aby sme zabezpečili tú novú. Organizačne, podmienkami aj ľudsky. Pri deťoch nám veľmi pomáhajú rodičia. Z ich radov vychádza mnoho trénerov a všetci vedúci. Vďaka nim pokračuje naša snaha obliecť všetky deti do spoločného rovnakého oblečenia, aj keď v tejto dobe to nemá šéfa iniciatívy, Majka Hliváková, vôbec jednoduché. V úvode jesene to ale hádam stihneme. Muži sa po reorganizácii posunuli do piatej ligy, aj keď im vlastne ostali tí istí súper. Poskladanie mužstva mal pod palcom tréner Marcel Hulák a snažil sa urobiť maximum.



Najväčšou posilou by mal byť útočník Samuel Lihotský, ktorý sa vrátil z Rakúska. V bráne máme zase podobný typ ako predtým. Števaňáka nahradil Filip Rašlík z Rače. Taktiež mladý a štíhly chlapec. Do uzávierky tohto čísla stihli naši „dospeláci“ odohrať len dve kolá. Obe s kandidátmi na postup prehrali. Najprv doma s Danubiou Veľký Biel 0:1, aj keď priebeh bol vyrovnaný. Chýbalo nám veľa hráčov, ale s týmto sa musel tréner vyrovnávať v lete prakticky vždy. Aj v Devínskej Novej Vsi, ktorá sa netají ambíciami dostať sa vyššie. Kým

naši vládali, držali krok, nakoniec ale prehrali 1:5. Prvé výsledky neboli lichotivé, no postupne sa mali vracat ďalší hráči do škôl či po zraneniach, takže predpoklad bol, že v tabuľke pôjdeme vyššie.

Ale najdôležitejší projekt leta bol letný kemp. Opäť sa nám ho podarilo zorganizovať aj vďaka grantu Bratislavského samosprávneho kraja. Jeho druhý ročník ostal takmer výlučne v réžii nášho šéftrenera Rada Kováča, s ktorým sme sa porozprávali o podrobnostiach.

► **Prečo ste sa rozhodli po prvom ročníku pokračovať v organizovaní letných kurzov?**

Futbalovým kempom sa venujem už niekoľko rokov. Je to skvelá príležitosť pre deti naučiť sa niečo nové aj za ten krátky čas. Ale hlavne zažiť zábavu nielen pri futbalových pohybových hrách, ale aj pri vedomostných súťažiach.

► **Mali ste iba jeden týždeň alebo ste urobili viac turnusov?**

Tento rok sme sa rozhodli na základe vysokého počtu detí z minulého roku zorga-



Rado Kováč



Naďa Horváthová s deťmi



Cyklovýlet

nizovať dva turnusy. Prvý týždeň sme mali „staršiu“ skupinu a druhý „mladšiu“. Toto rozdelenie nám pomohlo pri celkovej organizácii tréningov, hier, presunoch, ale aj pri stravovaní v reštaurácií.

► **Koľko detí sa Vám celkovo prihlásilo?**

Prvý týždeň sme mali 47 detí a druhý 36. Z toho 4 dievčatá.

► **Koľko detí z toho bolo registrovaných vo vajnorskom klube?**

Väčšina detí bola z nášho klubu. Konkrétne 72. Len 11 detí bolo mimo nášho klubu. Evidujeme aj deti z iných miest, ale prevažne také, ktoré majú rodinu v okolí Vajnory.

► **Čo je hlavnou náplňou kempu?**

Určite zabaviť deti rôznymi hrami. Hlavne pohybovými, prevažne futbalovými alebo vedomostnými. Pri hrách sa deti najlepšie učia a ani si to neuvedomujú.

► **Footgolf na Čiernej vode už skončil. Ako ste ho nahradili?**

Namiesto minuloročného footgolfu sme vymysleli cyklovýlet na jazero do Ivanky pri Dunaji, kde sme sa aj kúpali. Malo to veľký úspech u detí a v teplom počasí nás to aj príjemne osviežilo. A footgolf sme si spravili u nás na ihrisku pomocou rôznych prekážok a nástrah, ktoré museli deti prekonať, aby trafili vždy iný cieľ na stanovištiach.

► **Aké úskalia má organizovanie takéhoto podujatia a ako ste si s nimi poradili?**

Pri organizovaní takejto akcie sa môže pozkažiť veľa vecí. Pre nás boli zatiaľ „najväčším“ problémom iba drobné zranenia a bolesti brucha.

► **Kto Vám najviac pomáhal?**

Mimo kempu to boli hlavne ľudia, ktorí riadia a pôsobia v klube celý rok. Počas kempu to boli všetci tréneri a hlavne naša animátorka Naďa Horváthová, ktorá je učiteľkou na ZŠ Kataríny Brúderovej, takže niektoré deti aj poznajú zo školy.

► **Koľko trénerov a iných dospelých bolo k dispozícii?**

Kemp je plánovaný tak, aby na jedného trénera bolo max. 10 – 12 detí, čiže počas prvého týždňa boli štyria tréneri a animátorka, počas druhého traja a animátorka.

► **Vyšlo Vám tento rok počasie?**

Prvý týždeň bolo teplejšie, ako by sme chceli. Tréningy sme prispôbili tak, aby sme pracovali ráno a poobede sme sa snažili vymyslieť aktivity v chládku. Bolo to ideálne počasie na cyklovýlet a kúpanie. Druhý týždeň bolo až na jeden deň výborné počasie.

► **Ako ste riešili stravu a pitný režim?**

Povinnosťou každého dieťaťa bolo vždy mať so sebou fľašu s vodou, ktorú si dopĺňali čistou vodou na ihrisku. Stravovať sme sa opäť chodili do reštaurácie Bakchus, kde nám vyšli v ústrety so všetkými našimi požiadavkami.

► **Ako budete ku kempom pristupovať o rok?**

Ak by som dostal dôveru pri organizovaní kempu aj budúci rok, tak cieľ bude rovnaký. A to zabaviť a naučiť deti niečo nové, lebo len tak sa k nám vrátia opäť.



Tréner dostal k 50-tke podpísaný dres Realu Madrid



Martin Šály a za ním náš nový brankár Filip Rašlík



Kúpanie v jazere



Na tréningu



# Vajnorské futbalové legendy

## Ľubomír Krištofič alias „Kaper“



Ľubomír Krištofič

Text: Richard Fekete  
Snímky: archív

**Jeho domovským ihriskom bol celý život vajnorský trávnik. Dokonca aj počas hostovania v Transporte. Jeho stabilnou pozíciou bol od malička post brankára. Tak ako u otca Františka, ktorý sa v klube angažoval v povojnovom období. Práve on z neho na dvore rodinného domu tvoril obojnohého futbalistu, ktorý vydržal v kádri mužov takmer do 40-tych. Nikdy nebol pevnou súčasťou základnej zostavy, napriek tomu bol pripravený vždy pomôcť. Aj tesne po revolúcii, keď nemal kto viesť klub ako predseda – Ľubomír Krištofič, prezývaný „Kaper“.**

Povojnové obdobie si nemôže pamätať. V čase, keď jeho otec pomáhal ako tréner a jedinou šatňou bola zbitá drevená búda na mieste súčasného bufetu (na foto), ešte nebol na svete. Prvé kroky tak urobil ako mnoho iných na našom letisku, pretože počas jeho mladosti klub nefungoval. „Pod gesciou pána Palu, ktorý nám lajnoval ihrisko pilinami, sme tak hrali zopár rokov. Postupne sa vytvorili až štyri skupiny: le-tišťári, staničári, končári a jazerkári. Bolo to tak 50 detí, ktoré neskôr tvorili základ mužskej kategórie. Ja som začal oficiálne ako 14-ročný niekedy v roku 1973.“

Opätovný rozbeh klubu v 70-tych rokoch nebol jednoduchý. Našťastie ale existovali

multifunkční páni Jaroš a Murín. Robili maximum, aj keď ihrisko vedy bolo skôr „Saharou“. Po vojne (1979 – 81) sa vrátil, ale v mužstve preňho ešte nebolo miesto. Pô-sobil tak v Transporte, ktorá hrávala domá-ce zápasy tiež vo Vajnoroch. Postupne sa ale medzi našich mužov dostal. Ako Peter Fašung, Jano Bednár a ďalší. „V tom čase chytával Vašo Belaj. Ja som nehrával stabilne, ale vždy som bol ochotný pomôcť.“

V kariére ho brzdili problémy s očami. Na čiare si svoje miesto zastal, no strely z diaľky museli oči najprv zaostríť. A nie vždy to stihli. Podobné problémy mal aj pri centoch a vysokých loptách. „To bol môj výrazný hendikep, ktorý som musel kompenzovať zákrokmi na čiare.“ Jeho najlepšími spoluhráčmi boli viacerí. Strašší i mladší. „Jaro Fakla, Vlasto Jagerčík, Gabo Chládek, Vlado Mihalovič, Peter Belaj, Marián Vitáloš, Robo Vajda, Miloš Tabšík, Ďuro Rusnák.“ Výpočet bol dlhý, no pri tréneroch si toľko mien nepamätal. Utkveli mu iba Peter Židovský a dlhoročný tréner mužov Peter Kuchár. „Možno aj preto, že v tom období sa mi najviac darilo.“ S bývalým predsedom Karolom Grofom starším ale dobre nevychádzal. „Bral to tak, že som trpený v klube, ale keď bolo treba, tak som prišiel.“

V roku 1989 prišla revolúcia a úplne iné pomery. Pár rokov na to už Karol Grof ako predseda klubu nemohol pokračovať. Úlohy sa tak zhostil Ľubo Krištofič, ktorý chcel eufóriu zo zmien využiť na pomoc futbalu. „Začal som robiť v politike, bol som predseda a člen športovej komisie obce. Vedel som, ako veci fungujú.“ Zákony umožňovali viac ako predtým. Dali sa platiť veci, ktoré sa dnes nedajú. Dobre sa mu spolupracovalo s úradom. A navyše sa dali zohnať peniaze od sponzorov. Tími prvými boli živnostník Jožo Krištofič, ktorý vtedy začínal s autodopravou, a prostredníctvom firmy Irex aj Peťo Fašung. Od družstva veľká pomoc neprichádzala, keďže názov Družstevník bol predtým aj potom len formálnou nálepkou. „S pánom Brúderom som vychádzal dobre,



Otec František Krištofič (v obleku) pri mužstve niekoľko rokov po vojne



Starí páni FK Vajnory niekedy okolo roku 2005



Turnaj na hádzanárskom ihrisku



Sústredenie v Alviáne

ale pri vážnejších debatách ostávalo iba pri prísluboch.“ Na rozdiel od dneška nebolo horúcou témou ani vysporiadanie ihriska tak, aby sa na ňom dali postaviť riadne šatne. „Vtedy nám to nikomu ani nenapadlo, že to treba. Boli sme Družstevník a nebolo čo vysporiadať. Ľudia to za 40 rokov zanedbali.“ Ešteže bol v tom čase v kádri Fero Grebečí. Ako zamestnanec družstva bol spojkou na klub a veľa vecí pomohol vybaviť. Tak ako Robo Vajda, neskôr ďalší predseda, ktorý v tejto úlohe vydržal 20 rokov. Práve on sa začal ihrisku oveľa viac venovať. Novú tribúnu rozbehol už Karol Grof, no Robo zohnal plechy a urobil maximum pre to, aby bolo ihrisko pravidelne polievané. Robilo sa aj oplotenie. Pomáhali mu hlavne páni Grebečí, Višenka a Murín. „Brigádovali aj hráči. Úrad im niečo preplácal. Peniaze ale nezobrali a tie sa vracali do klubu.“

V úvode 90-tych rokov zažil šport u nás dobré časy. Aj vďaka prepojeniu Ľuba Krištofiča na úrad. „Bol som chvíľu aj poslanec. Myslím si, že sa to aj prejavilo. Robili sme kadejaké turnaje. Stolnotenisový, volejbalový, futbalové. Aj na hádzanár-

skom ihrisku. Ten vydržal tak 10 rokov.“ V tom čase bol ešte členom futbalového kádru, ale vypomáhal iba keď bolo treba. Ako predseda sa do skladby mužstva vôbec nestaral. Prevažná väčšina hráčov bola z Vajnor, a tak sa do šatne každý rád vracal. „Veľmi rád spomínam na partiu. Pravidelne sme chodili na sústredenia. Dokonca aj s rodinami. Tréner Peťo Kuchár nás večer nebrzdil v pití, no ráno nás donútil potiť krv. S chalanmi sme sa stretávali aj pomimo. Mali sme deti v podobnom veku. Často u mňa boli Milan Zeman a Peťo Fašung.“ Zopár posíl z Rače a Rendezu dotiahol Kuchár iba v časoch, keď chcel klub postúpiť. Pamätné prehry v Devínskej Novej Vsi či na Devíne prišli práve v zlomových súbojoch. Na atmosfére to ale neubrálo.

Úloha predsedu po Grofovi bola napriek novému spoločenskému zriadeniu náročná. Niekoľko rokov v tejto pozícii potvrdilo starú pravdu. „Celkovo to nebolo môjmu srdcu až tak blízke. Čo si človek neurobil sám, to nemal. Všetko bolo na úkor rodiny, voľného času, práce. Necítil som sa na to povolaný. Nemal som

skúsenosti s vyššími súťažami a inými klubmi. Boli to také jednoduché časy.“ Približne na štyri roky ale vyhrala snaha pomôcť, a tak je Ľubo Krištofič jedným z mála na zozname predsedov nášho klubu. Využíval svoje manažérske schopnosti. Futbal si už ale nedokázal naplno užiť. Stojac v bráne už myslieť na iné veci. Podpisy, účty, časový harmonogram. Postupne na organizovaný futbal zanevrel. „Bolo to ťažké všetko sklbiť. V dnešnej dobe sa už ani nedá, aby aktívny hráč ešte robil aj predsedu klubu. Nebol som na futbale už asi 10 rokov.“

Aj po skončení kariéry brankár narodený v roku 1958 ešte futbal s kamarátmi hrával. Až prišli problémy s kolenom a ramenom. Ale športové ciele si naplnil, sčasti aj prostredníctvom svojich troch dcér. Najstaršia bola niekoľkonásobnou majsterkou Slovenska v taekwonde, prostredná hrala na solídnej úrovni volejbal a stala sa aj trénerkou.

# Pozvánka na schôdzu PS-Vajnory

Výbor Pozemkového spoločenstva Vajnory pozýva členov na riadne Zhromaždenie spoločenstva, ktoré sa uskutoční vo veľkej sále Domu kultúry na Baničovej ulici v Bratislave-Vajnoroch dňa **19. 09. 2022 o 17.00 h (pondelok)** (prezentácia členov bude od 16.15 hod.)

## PROGRAM:

1. Otvorenie a odsúhlasenie programu zhromaždenia
2. Voľba mandátovej, návrhovej a volebnej komisie, skrutátorov, zapisovateľa a overovateľov zápisnice
3. Správa mandátovej komisie
4. Správa o činnosti výboru PS za roky 2019–2021 a návrh plánu činnosti na rok 2022
5. Správa o hospodárskych výsledkoch za roky 2019–2021, schválenie ročnej účtovnej závierky za rok 2021 a rozdelenie hospodárskeho výsledku za rok 2021

6. Návrh rozpočtu na rok 2022
7. Návrh na vyplatenie podielov zo zisku členov PS z nerozdeleného hospodárskeho výsledku za roky 2019–2021
8. Správa Dozornej rady za rok 2021
9. Zmena a doplnky ku stanovám PS
10. Diskusia, návrhy a pripomienky
11. Voľby do orgánov spoločenstva
12. Správa volebnej komisie
13. Uznesenie
14. Záver, ukončenie rokovania
15. Informácia o činnosti Združenia Čierna Voda-Suché miesto

Veľmi dôležité sú body 4 až 9, v ktorých sa dozviete, čo sa udialo za posledné 3 roky, keďže kvôli COVID-19 nebolo možné uskutočniť zhromaždenie PS-Vajnory. Bude dôležitá informácia o aktuálnom stave JPÚ v lokalite Nemecká dolina – Koncové (predpoklad ukončenia do konca roka 2022), schválenie návrhu na vyplatenie podielov zo zis-

ku a informácia o zmenách a dodatkov ku územnému plánu Bratislava (pracovne svinský kút). Súčasťou pozvánky je aj príloha, ktorú je potrebné vyplniť v prípade neúčasti na zhromaždení a aktualizáciu účtov pre vyplatenie finančných podielov. Žiadame o maximálnu účasť a spoluprácu, nakoľko nové zvolené orgány spoločenstva budú môcť plnohodnotne pracovať až po zvolení nadpolovičnou väčšinou členov PS-Vajnory. Týmto Vás žiadame, že v prípade, ak sa nemôžete zhromaždenia zúčastniť, splnomocnite niekoho z rodiny, prípadne osobu – známeho člena PS alebo Výboru PS Vajnory, zastupovaním. Ďakujeme.

*Pokiaľ ste pozvánku nedostali, kontaktujte nás, pravdepodobne to znamená, že nemáte aktualizované údaje v databáze PS-Vajnory.*

**Výbor Pozemkového spoločenstva Vajnory**

## SENIORI, POZOR!!!

*Nestaňte sa obeťou zlodejov a podvodníkov, pri komunikácii s cudzími osobami. Buďte opatrní!*

**Polícia opakovane zaznamenáva trestnú činnosť páchanú na senioroch.**

Osoby vyššieho veku sa pre svoju dôverčivosť, dobrosrdečnosť a nepoučiteľnosť stávajú často obeťami podvodov a krádeží. Podvodníci sa skrývajú v osobách, ktoré sa na seniorov obracajú s naliehavou prosbou o finančnú pomoc. Kontaktujú ich telefonicky, oslovujú ich na ulici alebo navštevujú priamo v príbytkoch. Predstavujú sa ako príbuzní, lekári, zamestnanci sociálnych a obecných úradov alebo pracovníci elektrární, plynární či iných spoločností. Často vystupujú ako predajcovia rôzneho tovaru.

1. Ak vás kontaktuje telefonicky osoba, ktorá sa vydáva za vášho príbuzného alebo ošetrojúceho lekára vášho príbuzného a žiada o finančnú pomoc, obratom si overte skutočnosti, ktoré uvádza.

2. Nepožičiavajte peniaze cudzím osobám.
3. Nikdy nesadajte cudzím osobám do ich auta, aj keď pôsobia dôveryhodne.
4. Nerozmieňajte (nevydávajte) peniaze cudzím osobám, ak tvrdia, že majú bankovku vyššej nominálnej hodnoty.
5. Zdržte sa takého konania, ktoré by mohlo cudziemu človeku napovedať, kde máte uložené svoje úspory alebo cennosti.
6. Nikdy nedávajte peniaze osobe, ktorú nepoznáte, ani keď vám tvrdí, že ich súrno potrebuje na pomoc niekomu inému, napr. na operáciu a sľubuje, že peniaze čoskoro vráti.
7. Cez telefón nikdy neposkytujte osobné údaje, ani údaje o finančných či rodinných pomeroch.
8. Osoby vykonávajúce odpočty vody, plynu či elektriny sú povinné preukázať sa poverením spoločnosti na výkon odpočtov a na požiadanie aj občianskym preukazom. Neverte osobám,



ktoré tvrdia, že vám prišli vyúčtovať preplatok či nedoplatok.

9. Neverte osobám, ktoré tvrdia, že ste sa stali výhercom a prišli vám vyplatiť výhru. Žiadna spoločnosť nevypláca peňažné výhry v hotovosti prostredníctvom svojich zamestnancov či iných osôb.
10. Cudzíe osoby nikdy nespúšťajte do svojho príbytku a nezostávajú s nimi osamote.

**POLÍCIA RADÍ SENIORM:** V prípade, ak cudzie osoby na vás vyvíjajú nátlak alebo máte pocit ohrozenia, kontaktujte POLÍCIU na čísle 158 alebo linku tiesňového volania 112.

Hádzanársky klub Vajnory vás pozýva zažiť

# Športový deň detí

HOĎ A BEŽI!

Bavme sa športom...

Miesto: **Hádzanárske ihrisko vo Vajnoroch**

Dátum: **sobota 10.9.2022**

Začiatok: **10:00**

Program: 10:00 registrácia detí  
10:30 športové hry a súťaže  
Vyhodnotenie a ocenenie

Vítané sú všetky vekové kategórie  
Občerstvenie zabezpečené  
Ceny a darčeky pre účastníkov

Informácie: [hkvajnory@hkvajnory.sk](mailto:hkvajnory@hkvajnory.sk) | [www.hkvajnory.sk](http://www.hkvajnory.sk) | 0911 299 870

Mestská časť Bratislava – Vajnory  
v spolupráci s Ekonomickou univerzitou Bratislava

## UNIVERZITA TRETIEHO VEKU

“NIKDY NIE JE NESKORO ZAČAŤ NIEČO NOVÉ VO VAJNOROCH”

Otvára prvý ročník **od 13. októbra 2022** (dvojročné štúdium)

Prednášky sa uskutočnia na ZŠ K. Brúderovej, Osloboditeľská 1 Vajnory.

Prednášajú vysokoškolskí učitelia Ekonomickej univerzity v Bratislave a odborníci z praxe.

Pre všetkých aktívnych ľudí vo veku 50+

Program na jeden akademický rok, 14 prednášok po 90 minút, zahájenie štúdia, imatrikulácie, ukončenie dvojročného štúdia promóciami, mimovýučbové aktivity, zaujímavé stretnutia, podpora psychickej a fyzickej kondície.

Prihlásiť sa môžete do 23. septembra 2022  
Elektronicky u Ing. Soni Molnárovej na adrese [molnarova@vajnory.sk](mailto:molnarova@vajnory.sk) a telefonicky u JUDr. Michaely Krafovičovej na tel.č. 02/21295237

Podobenka z Vajnor  
občianske združenie so sídlom Koncová 33, 831 07 Bratislava  
IČO: 42364795

Detský folklórny súbor  
Podobenka z Vajnor  
pozýva deti od 4 rokov

# ZÁPIS

piatok 2. a 9. septembra 2022  
od 14.30 do 16.00 h

sobota 3. a 10. septembra 2022  
od 09.00 do 10.30 h  
v malej sále Domu kultúry Vajnory, Pod lípami 2

V našom kolektíve zažijete radosť a smiech, naučíte sa nové hry, tance a pesničky. Privítame každého, mladšieho i staršieho, jednoducho každého s dobrou náladou.

Stačí len medzi nás prísť!

**PRAVIDELNÉ NÁCVIKY OD 9. SEPTEMBRA 2022:**  
Každý piatok od 15.00 h do 16.00 h a sobotu od 9.00 h do 10.30 h  
v malej sále Domu kultúry Vajnory, Pod lípami 2!  
Gabriela Zemanová, predsedníčka OZ a vedúca DFS  
Kontakt: +421 905 201 464 E-mail: [podobenkazvajnor@gmail.com](mailto:podobenkazvajnor@gmail.com)  
[www.facebook.com/podobenkazvajnor](http://www.facebook.com/podobenkazvajnor)

Mestská časť Bratislava – Vajnory  
Vás srdečne pozýva na

# Vajnorské 20 hody 22

15.9.2022 15.00 - 22.00

Park pod lípami Vajnory

vystúpia:

Magdala band | Shine | Vajnorská dychova | Podobenka z Vajnor | Vajnorský ohráňovací spotok

[vajnory.sk](http://vajnory.sk)

# VAJNORY OŽILI DOŽINKAMI



Podujatie začalo alegorickým sprievodom



Na dožinkách sa zúčastnili starosta Vajnor Michal Vlček, primátor Bratislavy Matúš Vallo, poslankyňa NR SR Anna Zemanová a ďalší vzácní hostia



Vystúpenie Vajnorskej dychovky



Na dychovku sa aj tancovalo



Dožinkový sprievod



Vystúpenie skupiny Saymi



Návštevníci si mohli pozrieť aj zaujímavú výstavu z histórie Vajnor



Návštevníkov potešil aj Vajnorský okrášľovací spolok



Koncerty trvali do neskorých nočných hodín